

SGS QUALIFOR
(Associated Documents)

Number: **AD 33-PL-11**

Version Date: **1/09/2014**

Page: **1 of 62**

Approved by: **Gerrit Marais**

SGS QUALIFOR
FOREST MANAGEMENT STANDARD FOR POLAND 2014
SGS QUALIFOR
STANDARDY GOSPODARKI LEŚNEJ DLA POLSKI 2014

This checklist presents the SGS Qualifor checklist, based upon the FSC endorsed national forest management standard for Poland, FSC-STD-POL-01-01-2013 - Poland Natural and Plantations EN, dated 1st August 2013. This standard forms the basis for:

- Scoping assessment
- Certification assessment
- Surveillance assessment
- Information to stakeholders on the assessment criteria used by SGS Qualifor

Niniejszy dokument przedstawia listę sprawdzającą Programu SGS QUALIFOR sporządzoną w oparciu o krajowy standard gospodarki leśnej FSC w Polsce, FSC-STD-POL-01-01-2013, zatwierdzony 1 sierpnia 2013 roku. Standard ten jest podstawą do:

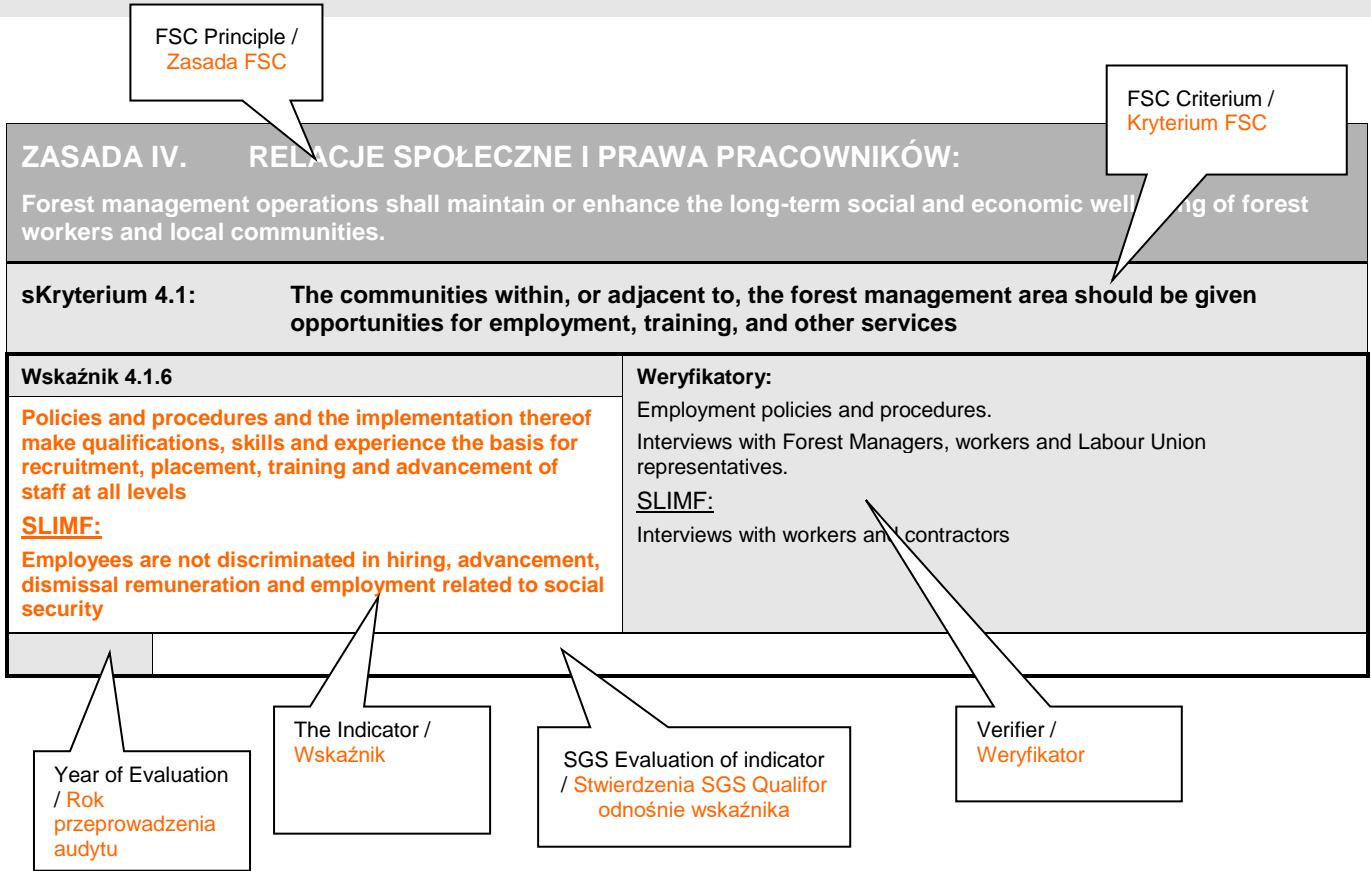
- prowadzenia wstępnych audytów
- audytów certyfikacyjnych
- audytów okresowych
- informowania zainteresowanych stron o kryteriach stosowanych podczas audytów przez SGS QUALIFOR.

PHYSICAL ADDRESS ADRES FIZYCZNY		International / Międzynarodowy	Local / Lokalny
		SGS QUALIFOR Huawei Office Park - Building 1 - 128 Western Services Road, Woodmead 2191 Johannesburg - South Africa	SGS Polska Sp. z o.o. ul. Derdowskiego 7 81-369 Gdynia Polska
CONTACT KONTAKT	Person:	Natalia Marius	Zbigniew Suchodolski
	Telephone:	+598.2.600.3.600 +598.95.02.00.86	+48-58-661 07 00
	Email :	forestry@sgs.com	zbigniew.suchodolski@sgs.com
	Web address:	http://www.agriculture-food.sgs.com/en/Forestry/	www.pl.sgs.com

CHANGES SINCE THE PREVIOUS VERSION OF THE STANDARD
ZMIANY W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ WERSJI STANDARDU

Section	Change	Date
	Alignment of SGS Qualifor checklist for forest management certification in accordance with FSC National Standard for Forest Management in Poland (FSC-STD-POL-01-01-2013) <i>Dostosowanie listy sprawdzającej certyfikacji leśnej Programu QUALIFOR do Krajowego Standardu Gospodarki Leśnej w Polsce (FSC-STD-POL-01-01-2013)</i>	
	The new contact person SGS ZA Qualifor was included in the standard however, no changes were made In the standard so the version remains the same.	<i>Sept. 2019</i>

LAYOUT OF THE STANDARD / STRUKTURA STANDARDU

THE CHECKLIST / LISTA SPRAWDZAJĄCA

PRINCIPLE 1: COMPLIANCE WITH LAWS AND FSC PRINCIPLES:

FOREST MANAGEMENT SHALL RESPECT ALL APPLICABLE LAWS OF THE COUNTRY IN WHICH THEY OCCUR AND INTERNATIONAL TREATIES, AND AGREEMENTS TO WHICH THE COUNTRY IS A SIGNATORY, AND COMPLY WITH ALL FSC PRICIPLES AND CRITERIA.

ZASADA 1: PRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW PRAWNYCH I ZASAD FSC:

GOSPODARKA LEŚNA POWINNA UWZGLĘDNIĄĆ PRAWO DANEGO KRAJU, MIĘDZYNARODOWE TRAKTATY I POROZUMIENIA, KTÓRYCH DANY KRAJ JEST SYGNATARIUSZEM, ORAZ WINNA BYĆ ZGODNA ZE WSZYSTKIMI ZASADAMI I KRYTERIAMI FSC.

Criterion 1.1: Forest management shall respect all national and local laws and administrative requirements.
Gospodarka leśna prowadzona jest z uwzględnieniem wszystkich przepisów prawa krajowego, miejscowego i wymogów administracyjnych.

Indicator 1.1.1	Verifiers:
<p>FMU shall meet all national, state/provincial and local applicable laws.</p> <p>Gospodarka leśna prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi w Polsce międzynarodowymi, krajowymi i miejscowymi przepisami prawa.</p>	<p>Interview with authorities, controlling bodies, stakeholders and field inspectio.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wywiad z zarządzającym, organami jego nadzoru, zainteresowanymi stronami i inspekcja terenowa.</p>
Indicator 1.1.2	Verifiers:
<p><u>Large FMU-s</u>: access to relevant legislative documents shall be available in the head office and for staff.</p> <p><u>W przypadku zarządzających lasami o dużej powierzchni, w ich głównej siedzibie znajduje się dostęp do stosownych przepisów dla całego personelu.</u></p>	<p>Office inspection.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów, oraz dostępności do nich.</p>
Indicator 1.1.3	Verifiers:
<p>Non compliance with legislation shall be recorded, documented and corrective actions implemented.</p> <p><u>W razie wykrycia niezgodności z prawem, podejmowane są działania naprawcze. Niezgodność z przepisami jest udokumentowana.</u></p>	<p>Inspection of documents, consultation with authorities, controlling bodies and staff interview.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzanie dokumentów, konsultacje ze specjalistami, organami kontroli i pracownikami.</p>
Indicator 1.1.4	Verifiers:
<p>If any non-compliances with legal or administrative requirements have been identified by the enterprise or by third parties in the previous five years, they shall have been documented by the enterprise, were promptly corrected, and effective action has been taken to prevent their recurrence.</p> <p><u>W przypadku wykrycia niezgodności z prawem lub wymogami administracyjnymi przez przedsiębiorstwo lub strony trzecie, niezgodności te są udokumentowane przez przedsiębiorstwo, właściwie skorygowane oraz są podjęte skuteczne działania zabezpieczające przed ich powtórzeniem.</u></p>	<p>Inspection of documents, consultation with staff and controlling bodies</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów, wywiad z organami nadzoru i pracownikami.</p>

Criterion 1.2: All applicable and legally prescribed fees, royalties, taxes and other charges shall be paid. Uiszczane są wszelkie przewidziane prawem opłaty, honoraria, podatki oraz inne obciążenia.	
Indicator 1.2.1	Verifiers: Review of the accountancy procedures and financial documents. Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentacji finansowej.
Forest managers and owners shall have documentation confirming on-time payment of any prescribed fees, royalties, taxes and other charges. Zarządzający i właściciele lasów posiadają dokumentację uiszczenia na czas wszystkich honorariów, podatków oraz innych zobowiązań finansowych.	
Indicator 1.2.2	Verifiers: Sprawdzanie dokumentów, potwierdzenia z urzędu skarbowego, wywiady z pracownikami i zainteresowanymi. Weryfikatory: Documents inspection, confirmation from tax office, staff and stakeholder interview.
When discrepancies arise, the enterprise shall have full documentation of corrective actions that had been taken and with recommendation considering corrective measures. W momencie pojawienia się niezgodności, przedsiębiorstwo dysponuje pełną dokumentacją podjętych działań oraz wskazaniem co do sposobu ich rozwiązania.	
Criterion 1.3: In signatory countries, the provisions of all the binding international agreements such as CITES, ILO conventions, ITTA and Convention on Biological Diversity, shall be respected. W krajach – sygnariuszach przestrzegane są przepisy wszelkich wiążących umów międzynarodowych, zwłaszcza CITES, Konwencje ILO, ITTA oraz Konwencja o Różnorodności.	
Indicator 1.3.1	Verifiers: Staff interview Weryfikatory: Wywiady z zarządzającymi.
Medium and Large FMU-s: The Forest Manager shall be aware of the international binding agreements and corresponding national regulations, and they manage in forest according to above. W przypadku zarządzających lasami o dużej i średniej powierzchni zarządzający są świadomi przepisów wydanych przez Państwo, a wynikających z konwencji międzynarodowych i zgodnie z nimi prowadzą działania gospodarcze w lesie.	
Indicator 1.3.2	Verifiers: Review of documents, field inspections. Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.
FMU shall meet all obligations resulting from binding international agreements such as CITES, ILO Conventions, ITTA, and Convention on Biological Diversity. Zarządzający wywiązuje się z wszelkich przepisów wynikających z wiążących umów międzynarodowych, zwłaszcza CITES, Konwencji ILO, ITTA oraz Konwencji o Różnorodności Biologicznej.	
Criterion 1.4: Conflicts between laws, regulations and the FSC Principles and Criteria shall be evaluated for the purposes of certification, on a case by case basis, by the certifiers and the involved or affected parties. Różnice pomiędzy odnośnymi przepisami prawnymi oraz Zasadami i Kryteriami FSC podlegają ocenie dla celów certyfikacji przez organizację prowadzącą proces certyfikacji oraz zaangażowane, bądź zainteresowane strony.	
Indicator 1.4.1	Verifiers:

<p>Perceived conflicts between laws and present standard shall be recorded by the Forest Manager.</p> <p>Zarządzający identyfikuje niezgodności między przepisami prawnymi a standardami.</p>	<p>Documents review, interview with forest managers.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wywiad z zarządzającym.</p>
<p>Indicator 1.4.2</p> <p>Any conflicts identified between FSC requirements and the law shall be resolved through consultation between the FSC certifier, Forest Manager and the Polish FSC National Initiative.</p> <p>Rozbieżności między wymogami FSC oraz przepisami prawnymi wyjaśniane są poprzez konsultacje między organem certyfikującym, zarządzającym i krajową inicjatywą FSC Polska.</p>	<p>Verifiers: Documents review. Interview with forest managers.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wywiad z zarządzającym.</p>
<p>Criterion 1.5: Forest management areas should be protected from illegal harvesting, settlement and other unauthorised activities.</p> <p>Obszary podlegające gospodarce leśnej powinny być chronione przed nielegalnym użytkowaniem, zabudową, bądź inną nielegalną działalnością.</p>	
<p>Indicator 1.5.1</p> <p>Medium and Large FMU-s: FMU shall have a monitoring system for illegal harvesting, settlement and other unauthorized activities with formal documented periodic inspections.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni posiadają system monitoringu nielegalnego pozyskania, osadnictwa i innych bezprawnych działań w lesie z formalnie udokumentowanymi okresowymi kontrolami.</p>	<p>Verifiers: Documents inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzanie dokumentów.</p>
<p>Indicator 1.5.2</p> <p>Illegal harvest, settlements and other unauthorized usage shall be reported to the responsible authorities.</p> <p>Nielegalne użytkowanie, osadnictwo i inne nielegalne działania naruszające prawo są zgłaszane odpowiednim władzom.</p>	<p>Verifiers: Review of documents</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 1.5.3</p> <p>The forest manager shall take legal measures to prevent illegal usage of the forest area or natural resources, poaching and unauthorized illegal timber extraction.</p> <p>Zarządzający podejmuje legalne działania zapobiegające nielegalnemu wykorzystaniu obszarów leśnych lub zasobów naturalnych, kradzieżom i bezprawnemu pozyskiwaniu drewna.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, field visits.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Criterion 1.6: Forest managers shall demonstrate a long-term commitment to adhere to the FSC Principles and Criteria.</p> <p>Zarządzający wykazują trwałe zaangażowanie w przestrzeganie standardów i kryteriów FSC.</p>	
<p>Indicator 1.6.1</p> <p>Large FMU-s shall follow the document FSC-POL 20-002 (2000) for partial certification.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej powierzchni postępują zgodnie z postanowieniami dokumentu dla certyfikacji częściowej FSC-POL-20-002 (2000).</p>	<p>Verifiers: Review of compliance to FSC policy.</p> <p>Weryfikatory: Ocena zgodności z wymogami polityki FSC.</p>

<p>Indicator 1.6.2</p> <p>Forest managers shall declare long-term commitment to adhere to the FSC Principles, criteria and indicators in writing.</p> <p>Zarządzający pisemnie zobowiązują się do przestrzegania zasad, kryteriów i wskaźników odpowiedzialnej gospodarki leśnej FSC w długim okresie.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>PRINCIPLE 2: TENURE AND RIGHTS RESPONSIBILITIES:</p> <p>LONG-TERM TENURE AND USE RIGHTS TO THE LAND AND FOREST RESOURCES SHALL BE CLEARLY DEFINED, DOCUMENTED AND LEGALLY ESTABLISHED.</p> <p>ZASADA 2: ODPOWIEDZIALNOŚĆ WYNIKAJĄCA Z TYTUŁÓW WŁASNOŚCI I PRAW:</p> <p>TYTUŁY WŁASNOŚCI I DŁUGOTERMINOWE PRAWA UŻYTKOWANIA ZASOBÓW LĄDOWYCH I LEŚNYCH SĄ JASNO OKREŚLONE, UDOKUMENTOWANE I POWINNY POSIADAĆ MOC PRAWNĄ.</p>	
<p>Criterion 2.1: Clear evidence of long-term forest use rights to the land (e.g. land title, customary rights, or lease agreements) shall be demonstrated.</p> <p>Konieczne jest wykazanie tytułów własności oraz prawa leśnego użytkowania lasu (np. własność gruntów, prawa zwyczajowe lub prawa wynikające z umowy dzierżawnej).</p>	
<p>Indicator 2.1.1</p> <p>Forest Manager shall provide legal documents proving its rights of ownership and/or long-term management of the forest area.</p> <p>Zarządzający posiada dokument prawny, potwierdzający jego prawo własności lub prawo do gospodarowania lasem.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Documents inspection, ownership and land register review, interview with third parties that have made the custom use rights available.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów, wpisów do ksiąg wieczystych, wywiady ze stronami trzecimi, które udostępniły prawa zwyczajowe.</p>
<p>Indicator 2.1.2</p> <p>Property borders shall be marked or otherwise clearly delineated (e.g. follow natural boundaries).</p> <p>Granice własności są oznaczone lub wskazane wyraźnie w inny sposób (np. pokrywające się z granicami naturalnymi).</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field and maps inspection.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyta terenowa, sprawdzenie map.</p>
<p>Criterion 2.2: Local communities with legal or customary tenure or use rights shall maintain control, to the extent necessary to protect their rights or resources, over forest operations unless they delegate control with free and informed consent to other agencies.</p> <p>Społeczności lokalne posiadające prawne lub zwyczajowe tytuły własności lub prawa do użytkowania, sprawują kontrolę nad pracami leśnymi w zakresie ochrony własnych praw lub zasobów, o ile nie zleca świadomie takiej kontroli innym podmiotom.</p>	
<p>Indicator 2.2.1</p> <p>The legal or customary tenure or traditional use rights of local communities or other interested parties shall be identified and respected.</p> <p>Prawa społeczności lokalnych lub innych stron zainteresowanych, które mają ustawowe zwyczajowe prawo własności lub tradycyjne prawo użytkowania, są zidentyfikowane i respektowane.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Inspection of documents, interview with staff and local stakeholders.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów, wywiady z pracownikami i lokalnymi partnerami.</p>
<p>Indicator 2.2.2</p> <p>Medium and Large FMU-s: shall ensure that local communities have access to the forest for collection of</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Interview with local communities.</p>

<p>Non-Timber Forest Products (NTFP) such as berries and mushrooms for own use.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni zapewni, że społeczności lokalne mają możliwość zbierania nieдрzewnych produktów leśnych (m.in. owoce leśne, grzyby) na własne potrzeby.</p>	<p>Weryfikatory: Wywiad z lokalnymi społecznościami.</p>
<p>Indicator 2.2.3</p> <p>Forest Management planning shall respect management impact on resources providing base for fulfilment of indicators 2.2.1.and 2.2.2. and is consulted with interested parties.</p> <p>Planowanie gospodarki leśnej uwzględni jej wpływ na zasoby służące realizacji praw określonych we wskaźnikach 2.2.1. oraz 2.2.2. i jest prowadzone w konsultacji z zainteresowanymi społecznościami.</p>	<p>Verifiers: Sprawdzanie planu gospodarowania lasu.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzanie planu gospodarowania lasu.</p>
<p>Indicator 2.2.4</p> <p>Where communities have delegated control of their legal or customary tenure or use rights, or part thereof, this shall be confirmed by documented agreements and/or interviews with the representatives of local communities.</p> <p>W sytuacjach, gdy społeczności lokalne oddelegowały kontrolę nad ich własnością i użytkowaniem zasobów, jest to udokumentowane pisemnie i/lub potwierdzone przez wywiady z reprezentantami społeczności lokalnych.</p>	<p>Verifiers: Interview with local communities representatives, documents review.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z przedstawicielami społeczności lokalnych, przegląd dokumentów.</p>
<p>Criterion 2.3: Appropriate mechanisms shall be employed to resolve disputes over tenure claims and use rights. The circumstances and status of any outstanding disputes will be explicitly considered in the certification evaluation. Disputes of substantial magnitude involving a significant number of interests will normally disqualify an operation from being certified.</p> <p>Istnieją mechanizmy służące rozwiązywaniu sporów dotyczących prawa własności i prawa użytkowania. Stan istniejącego sporu zostanie w procesie certyfikacji poddany dokładnej analizie. Spory o zasadniczym znaczeniu lub angażujące znaczącą liczbę grup interesów, eliminują podmiot z procesu certyfikacji.</p>	
<p>Indicator 2.3.1</p> <p>Records shall be maintained of disputes over tenure and use rights.</p> <p>Akta dotyczące przebiegu i stanu sporów będą przechowywane i udostępniane na życzenie audytorów.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 2.3.2</p> <p>FMU shall not continue its activities that had caused the dispute unless the dispute is solved in a way accepted by all parties.</p> <p>Zarządzający winien zaprzestać działalności będących przedmiotem sporu do czasu jego rozwiązania, w sposób akceptowalny przez strony sporu.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documentation, field visits. Documented records of disputes.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 2.3.3</p> <p>An effort shall be made to achieve agreement or consent.</p> <p>Strony dążą do zawarcia ugody.</p>	<p>Verifiers: Interview with stakeholders</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z zainteresowanymi.</p>
<p>Indicator 2.3.4</p>	<p>Verifiers:</p>

<p>In the case of a dispute related to the tenure claims and use rights of local communities, there shall be a mechanism to resolve the dispute which has been mutually agreed.</p> <p>W przypadku zaistnienia sporu dotyczącego praw własności lub użytkowania, istnieje mechanizm służący do rozwiązania tego sporu, uznany przez wszystkie strony.</p>	<p>Inspection of documents, interview with representatives of all involved parties.</p> <p>Complete record of a history of disputes.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów, wywiad z reprezentantami stron.</p>
<p>PRINCIPLE 3: INDIGENOUS PEOPLES' RIGHTS- NOT APPLICABLE IN POLAND</p> <p>LONG-TERM TENURE AND USE RIGHTS TO THE LAND AND FOREST RESOURCES SHALL BE CLEARLY DEFINED, DOCUMENTED AND LEGALLY ESTABLISHED.</p> <p>ZASADA 3: PRAWA LUDNOŚCI RDZENNEJ – NIE DOTYCZY WARUNKÓW POLSKI</p> <p>NALEŻY JASNO ZDEFINIOWAĆ, UDOKUMENTOWAĆ I UZNAĆ PRAWNIE NORMY PRAWNE I ZWYCZAJOWE LUDNOŚCI RDZENNEJ DO POSIADANIA, UŻYTKOWANIA ORAZ GOSPODAROWANIA WŁASNOŚCIĄ LEŚNĄ.</p>	
<p>Criterion 3.1:</p>	<p>Indigenous peoples shall control forest management on their lands and territories unless they delegate control with free and informed consent to other agencies.</p> <p>Ludność rdzenna będzie sprawować kontrolę nad procesem gospodarowania lasami na własnym terenie, chyba, że sprawowanie kontroli dobrowolnie i zgodnie powierzy innym jednostkom.</p>
	<p>Not applicable in Poland / Nie dotyczy</p>
<p>Criterion 3.2:</p>	<p>Forest management shall not threaten or diminish, either directly or indirectly, the resources or tenure rights of indigenous peoples.</p> <p>Procesy gospodarcze w lesie nie będą zagrażać lub negatywnie wpływać, bezpośrednio lub pośrednio, na wielkość zasobów lub prawa własności ludności rdzennej.</p>
	<p>Not applicable in Poland / Nie dotyczy</p>
<p>Criterion 3.3:</p>	<p>Sites of special cultural, ecological, economic or religious significance to indigenous shall be clearly identified in co-operation with such peoples, and recognised and protected by forest managers.</p> <p>Obszary o szczególnym znaczeniu kulturowym, ekologicznym, gospodarczym lub religijnym dla ludności rdzennej, zostaną wyraźnie wskazane przy współpracy z tą ludnością oraz uznane i chronione przez gospodarzy lasu.</p>
	<p>Not applicable in Poland / Nie dotyczy</p>
<p>Criterion 3.4:</p>	<p>Indigenous peoples shall be compensated for the application of their traditional knowledge regarding the use of forest species or management systems in forest operations. This compensation shall be formally agreed upon with their free and informed consent before forest operations commence.</p> <p>Ludność rdzenna zostanie wynagrodzona za wykorzystanie ich tradycyjnych metod użytkowania lasu (roślin i zwierząt) lub metod gospodarowania. Forma wynagrodzenia zostanie formalnie uzgodniona z ludnością rdzenną zanim rozpoczęte zostaną działania związane z użytkowaniem lasu.</p>
	<p>Not applicable in Poland / Nie dotyczy</p>

PRINCIPLE 4: COMMUNITY RELATIONS AND WORKER'S RIGHTS:

FOREST MANAGEMENT OPERATIONS SHALL MAINTAIN OR ENHANCE THE LONG-TERM SOCIAL AND ECONOMIC WELL BEING OF FOREST WORKERS AND LOCAL COMMUNITIES.

**ZASADA 4: WSPÓLPRACA Z MIEJSCOWĄ SPOŁECZNOŚCIĄ I PRAWA PRACOWNIKÓW
PROCES GOSPODAROWANIA LASAMI PRZYCZYNIĄ SIĘ DO DŁUGOTRWALEGO DOBROBYTU
SPOŁECZNEGO I EKONOMICZNEGO DANEGO SPOŁECZEŃSTWA I PRACOWNIKÓW LESNYCH.**

Criterion 4.1: The communities within, or adjacent to, the forest management area should be given opportunities for employment, training, and other services.

Społecznościom lokalnym jest oferowana możliwość zatrudnienia, korzystania z edukacji i inne świadczenia (np. rekreacja, turystyka).

Indicator 4.1.1

There is no evidence of discrimination of local communities, regarding hiring, promoting, dismissal, remuneration and employment-benefits.

Brak jest dowodów na dyskryminację ludności lokalnej w: dostępie do pracy na rzecz zarządzającego, awansowaniu, zwalnianiu, wynagradzaniu i premiowaniu pracowników.

Verifiers:

Interview with employees and local community.

Weryfikatory:

Wywiad z zatrudnionymi i społecznością lokalną.

Indicator 4.1.2

FMU shall guarantee that wages of employees, contractors and sub-contractors meet or exceed the minimum requirements on remuneration as stipulated in the document PONADZAKŁADOWY UKŁAD ZBIOROWY PRACY DLA PRACOWNIKÓW PAŃSTWOWEGO GOSPODRSTWA LEŚNEGO LASY PAŃSTWOWE.

Zarządzający gwarantuje zgodnie z wymogami prawa wynagrodzenie wszystkim pracownikom, wykonawcom i podwykonawcom prac leśnych zgodnie z dokumentem Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Verifiers:

Interview with employees, contractors and subcontractors.

Weryfikatory:

Wywiady z pracownikami, wykonawcami i podwykonawcami.

Indicator 4.1.3

There is no evidence of limiting access to educational forest functions or other services such as leisure and tourism.

Brak jest dowodów na ograniczanie dostępu do edukacji leśnej oraz korzystania z innych świadczeń jak rekreacja i turystyka.

Verifiers:

Interview with employees and local stakeholders.

Weryfikatory:

Wywiad z zatrudnionymi i społecznością lokalną.

Criterion 4.2: Forest management should meet or exceed all applicable laws and/or regulations covering health and safety of employees and their families.

Zarządzający lasem spełnia istniejące wymogi przepisów prawa i regulacji z zakresu ochrony zdrowia, higieny i bezpieczeństwa pracy pracowników oraz ich rodzin, a w miarę możliwości powinien dążyć do podwyższenia tych standardów.

Indicator 4.2.1

Forest service shall be conducted by entities which guarantee and implement regulations regarding safety and quality of work conditions environmental protection and techniques, according to existing law.

Prace leśne wykonywane są przez podmioty gwarantujące i stosujące wymagany przepisami prawa poziom usług co do bezpieczeństwa, jakości, troski o środowisko i techniki prac.

Verifiers:

Inspection of documents (e.g. forest companies licences), fields visits.

Weryfikatory:

Sprawdzenie dokumentów (np. licencji firm leśnych), wizyty terenowe.

Indicator 4.2.2		Verifiers:
<p>Health and safety equipment including helmet, high visibility vest/jacket, safety boots, safety trousers shall be used in the field. All staff has access to first aid kit. Any person entering currently logged site shall wear a helmet and high visibility vest.</p> <p>W terenie wykorzystywany jest sprzęt gwarantujący bezpieczeństwo i higienę pracy, w tym kaski ochronne, kontrastowe kamizelki, buty ochronne, spodnie ochronne. Wszyscy pracownicy mają dostęp do apteczki pierwszej pomocy. Każda osoba przebywająca na terenie, gdzie prowadzone jest pozyskanie drewna, wyposażona jest w kask ochronny i kontrastową kamizelkę.</p>		<p>Field visit, interview with contractors.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, wywiad z pracownikami.</p>
Indicator 4.2.3		Verifiers:
<p>Staff working at heights (climbing trees) shall be trained in safety procedures and tree climbing, and shall use safety equipment.</p> <p>Pracownicy wspinający się na drzewa są przeszkoleni w zakresie bezpieczeństwa pracy i sposobu prowadzenia prac oraz posiadają niezbędne wyposażenie zabezpieczające.</p>		<p>Interview with appropriate staff, document review.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z jednoosobnymi pracownikami, sprawdzenie dokumentów.</p>
Indicator 4.2.4		Verifiers:
<p>Staff members performing particularly dangerous tasks, such as debris removal after storm, logging of large trees and tree climbing, shall never work alone.</p> <p>Pracownicy wykonujący niebezpieczne prace takie jak ścinka dużych drzew, usuwanie wiatrolomów, wspinający się na drzewa nigdy nie pracują sami.</p>		<p>Staff interview, field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z pracownikami, wizyty terenowe.</p>
Indicator 4.2.5		Verifiers:
<p>Workers shall be instructed and they know procedures in case of accident fire, oil or chemicals spill; or any other situation that may cause health or life threat as well as harm to the work environment.</p> <p>Pracownicy są przeszkoleni i znają procedury postępowania w razie wypadku, pożaru, wycieku substancji chemicznych lub innego zdarzenia zagrażającego życiu i zdrowiu pracowników lub środowisku pracy.</p>		<p>Staff interview.</p> <p>Weryfikatory: Wywiady z pracownikami.</p>
Indicator 4.2.6		Verifiers:
<p>FMU shall conduct regular checks to ensure that all safety procedures are applied in the field, and technical equipment is appropriate to the specific tasks performed.</p> <p>Zarządzający regularnie sprawdza i zapewnia, że wszystkie procedury dotyczące bezpieczeństwa są przestrzegane, a środki techniczne są stosowane i są w pełnej sprawności do wykonywania określonych czynności.</p>		<p>Document review, interviews with staff, field visits.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wywiad z pracownikami, wizyty terenowe.</p>
Indicator 4.2.7		Verifiers:
<p><u>Large and medium FMU-s:</u> FMU shall maintain a control system, which allows systematical identifying potential dangers and immediately undertaking necessary actions.</p>		<p>Documents inspection, field visits.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów (kwalifikacji nadzoru), wizyty terenowe.</p>

<p>W przypadku działań gospodarczych w lasach o dużej i średniej powierzchni występuje system nadzoru, dzięki któremu możliwe jest systematyczne identyfikowanie potencjalnych niebezpieczeństw i niezwłoczne podejmowanie działań zapobiegawczych w razie konieczności.</p>	
<p>Indicator 4.2.8</p> <p>Large and medium FMU's: FMU shall apply a system for improving staff qualifications, health and safety in the workplace, as well as ensuring implementation of modern forestry techniques and technology.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni posiadają system podnoszenia kwalifikacji, poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również wdrażania nowoczesnych technik i technologii w leśnictwie.</p>	<p>Verifiers: Documents inspection, staff interview. Interviews with Forest Managers and workers.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wywiad z pracownikami.</p>
<p>Criterion 4.3: The rights of the workers to organise and voluntarily negotiate with their employers shall be guaranteed as outlined in Conventions 87 and 98 of the International Labour Organisation (ILO).</p> <p>Prawo pracowników do zrzeszania oraz konsultacji z pracodawcami jest gwarantowane przepisami konwencji 87 i 98 Międzynarodowej Organizacji Pracy.</p>	
<p>Indicator 4.3.1</p> <p>All workers shall have the right to organize and join trade unions of their choice. They will not be discriminated because of that.</p> <p>Wszyscy pracownicy mają prawo zrzeszania się w związkach zawodowych. Nie będą z tego powodu dyskryminowani.</p>	<p>Verifiers: Interview with employees.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z pracownikami.</p>
<p>Indicator 4.3.2</p> <p>Large and medium FMU-s: Collective bargaining with trade unions representatives shall be carried out in good faith and proceedings negotiations shall be conduct with best efforts to achieve an agreement.</p> <p>W przypadku działań gospodarczych w lasach o dużej i średniej powierzchni układy zbiorowe z przedstawicielami związków zawodowych są zawierane w dobrej wierze, a poprzedzające je negocjacje prowadzone są z dołożeniem wszelkich starań do osiągnięcia porozumienia.</p>	<p>Verifiers: Interview with trade union representatives, inspection of negotiation documents.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z reprezentantami związków zawodowych, sprawdzenie protokołów negocjacji.</p>
<p>Indicator 4.3.3</p> <p>Employees of FMU shall be kept informed about business developments which affect their social situation and salary. Forest Manager supports and keeps records about consultation with employees.</p> <p>Pracownicy są informowani o zmianach dotyczących ich stanowisk i sytuacji socjalnej oraz wynagradzania. Zarządzający wspiera i zachowuje dokumentację konsultacji z pracownikami.</p>	<p>Verifiers: Review of documentation, interview of employees without attendance of their supervisors.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wywiad z pracownikami (bez obecności ich przełożonych).</p>

<p>Criterion 4.4: Management planning and operations shall incorporate the results of evaluations of social impact. Consultations shall be maintained with people and groups (both men and women) directly affected by management operations.</p> <p>W procesie planowania i samej działalności są brane pod uwagę wyniki oceny jej oddziaływania na społeczeństwo. Ze stronami, na które dana działalność gospodarcza może mieć bezpośredni wpływ, przeprowadzane są konsultacje.</p>	
<p>Indicator 4.4.1</p> <p>Large and medium FMU-s: Forest Managers shall have a system for enabling participation of local communities and interested stakeholders (both men and women) in the management planning process.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni posiadają system umożliwiający udział społeczności lokalnych i stron zainteresowanych (niezależnie od płci) w procesie planowania.</p>	<p>Verifiers: Analysis of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 4.4.2</p> <p>Large and medium FMU-s: Forest Managers shall consult and keep records of any stakeholders' (men and woman) concerns and requests followed by relevant FM's responses.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni konsultują i dokumentują wszelkie wnioski i prośby zgłaszane przez strony zainteresowane (niezależnie od płci) i odpowiedzi zarządzającego.</p>	<p>Verifiers: Documents review, interview with stakeholders.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wywiad z zainteresowanymi.</p>
<p>Indicator 4.4.3</p> <p>SLIMF-s: Forest Managers shall conduct and keep record of stakeholders' consultations regarding social, social-economic and cultural values that might be affected by the scale of forest management.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności: Zarządzający lasem prowadzi i dokumentuje konsultacje z zainteresowanymi stronami mając na uwadze wartości społeczne, społeczno-ekonomiczne, kulturowe, na które może mieć wpływ sposób i skala działań prowadzonej gospodarki leśnej.</p>	<p>Verifiers: Interview with stakeholders, review of assessment documents.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z zainteresowanymi, dowody prowadzonych ocen.</p>
<p>Criterion 4.5: Appropriate mechanisms shall be employed for resolving grievances and for providing fair compensation in the case of loss or damage affecting the legal or customary rights, property, resources or livelihoods of local peoples. Measures shall be taken to avoid such loss or damage.</p> <p>W przypadku zaistniałej szkody lub straty na rzecz społeczności lokalnej dotyczącej własności bądź prawa użytkowania zasobów, wykorzystuje się odpowiednie mechanizmy służące rozwiązywaniu sporów i udzielania rekompensat. Należy przedsięwziąć środki zapobiegające powstawaniu takich szkód lub strat.</p>	
<p>Indicator 4.5.1</p> <p>Forest Managers shall take action to prevent cases of loss or damage caused by forestry activities to local community resources.</p> <p>Zarządzający lasami podejmują akcje mające na celu zapobieganie stratom lub szkodom w zasobach społeczności lokalnych.</p>	<p>Verifiers: Documents review, interview with local community, interview with FMs</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzanie dokumentów, wywiad ze społecznościami lokalnymi i zarządcami lasów.</p>
<p>Indicator 4.5.2</p>	<p>Verifiers:</p>

<p>FMU shall apply a complaint solving system including consultations in order to reach the agreement (in terms of property loss, health and property damages or law infraction).</p> <p>Zarządzający lasami wprowadzają system rozwiązywania skarg, uwzględniający konsultacje w celu osiągnięcia porozumienia (w odniesieniu do strat własności, uszkodzenia zdrowia i własności, naruszenia prawa).</p>	<p>Documents review, interview with local community, interview with FMUs</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzanie dokumentów, wywiad ze społecznościami lokalnymi i zarządcami lasów.</p>
<p>Indicator 4.5.3</p> <p>Fair compensation shall be offered in the case of any loss or damage caused by the forest enterprise and affecting the legal or customary rights, property, resources or livelihoods of local people.</p> <p>W przypadkach jakichkolwiek strat lub szkód spowodowanych przez zarządzającego lasem i oddziałujących na legalne lub zwyczajowe prawa, własność, zasoby lub środki życia lokalnych mieszkańców, są oferowane sprawiedliwe rekompensaty.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, interviews with local people.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzanie dokumentów, wywiady z lokalnymi mieszkańcami.</p>
<p>PRINCIPLE 5: BENEFITS FROM THE FOREST:</p> <p>FOREST MANAGEMENT OPERATIONS SHALL ENCOURAGE THE EFFICIENT USE OF THE FOREST'S MULTIPLE PRODUCTS AND SERVICES TO ENSURE ECONOMIC VIABILITY AND A WIDE RANGE OF ENVIRONMENTAL AND SOCIAL BENEFITS.</p> <p>ZASADA 5: KORZYŚCI Z LASU</p> <p>GOSPODARKA LEŚNA PROWADZI DO EFEKTYWNEGO WYKORZYSTANIA RÓŻNORODNYCH PRODUKTÓW I USŁUG LEŚNYCH TAK, ABY ZAPEWNIĆ DOBRĄ KONDYCJĘ EKONOMICZNĄ ORAZ KORZYŚCI ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE.</p>	
<p>Criterion 5.1:</p> <p>Forest management should strive towards economic viability, while taking into account the full environmental, social, and operational costs of production, and ensuring the investments necessary to maintain the ecological productivity of the forest.</p> <p>Proces gospodarowania lasami zmierza do osiągnięcia stabilności gospodarczej, przy uwzględnieniu całkowitych przyrodniczych, ekologicznych, społecznych i operacyjnych kosztów produkcji oraz zagwarantowaniu inwestycji niezbędnych do zachowania biologicznej produktywności lasu.</p>	
<p>Indicator 5.1.1</p> <p>Large and medium FMU-s: Forestry revenue shall be sufficient to cover forest management expenses, e.g. management planning, road maintenance, silvicultural treatments, long-term forest health, growth and yield monitoring, and investments for maintaining biological productivity of forest.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni: uzyskane przychody wystarczają na pokrycie kosztów gospodarowania lasami, np.: działalności planistycznej, utrzymania dróg, prac leśnych, utrzymania długotrwałej zdrowotności lasu, monitorowania wzrostu i produktywności oraz inwestycji niezbędnych do zachowania biologicznej produktywności lasu.</p>	<p>Verifiers: Review of documentation (e.g. financial reports, annual accounting).</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 5.1.2</p> <p>FMU shall provide evidence of active involvement in fundraising for improvement of social and environmental functions of forests.</p> <p>Zarządca lasu dostarcza dowodów na aktywne zaangażowanie w fundusze skierowane na poprawę społecznych i środowiskowych funkcji lasu.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>

<p>Criterion 5.2: Forest management and marketing operations should encourage the optimal use and local processing of the forest's diversity of products.</p> <p>Proces gospodarowania lasami oraz działania marketingowe powinny zachęcać do optymalnego wykorzystania i lokalnego przetwarzania szerokiego zasobu produktów leśnych.</p>	
<p>Indicator 5.2.1</p> <p>Considering local and regional economic needs, a wide range of high quality forest products shall be produced and introduced to the local market.</p> <p>Mając na względzie lokalne i regionalne potrzeby ekonomiczne wytwarza się i wprowadza na rynek szeroki asortyment wysokiej jakości produktów leśnych.</p>	<p>Verifiers: Interview with forest managers inspection of documentation.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z zarządzającymi, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Criterion 5.3: Forest management should minimize waste associated with harvesting and on-site processing operations and avoid damage to other forest resources.</p> <p>W ramach procesu gospodarowania lasami minimalizuje się ilość pozostałości wytwarzanych podczas pozyskania i obróbki drewna oraz unika się niszczenia innych zasobów leśnych.</p>	
<p>Indicator 5.3.1</p> <p>The system of existing and planned forest roads, bridges, and logging trails shall be appropriate to the scale and intensity of management operations and shall take into account environmental constraints.</p> <p>Sieć istniejących i planowanych dróg leśnych, mostów i szlaków operacyjnych będzie stosowna do skali i intensywności działań gospodarczych i będzie uwzględniać ograniczenia środowiskowe.</p>	<p>Verifiers: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 5.3.2</p> <p>Forest Manager shall use techniques of harvesting and transport that limit damages in forest resources, and shall monitor these damages.</p> <p>Zarządzający stosuje techniki pozyskiwania i zrywki drewna minimalizujące niekorzystny wpływ na zasoby leśne oraz monitoruje ten wpływ.</p>	<p>Verifiers: Document and field inspections.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 5.3.3</p> <p>Harvested and processed wood and/or products processed on-site shall be transported from the forest before any deterioration occurs.</p> <p>Pozyskane i wyrobione drewno i/lub produkty wyrabiane na miejscu powinny zostać wywiezione z lasu przed wystąpieniem oznak pogorszenia (jakości).</p>	<p>Verifiers: Sprawdzenie w terenie, sprawdzenie dokumentów.</p> <p>Weryfikatory: Field visits, inspection of documents.</p>
<p>Indicator 5.3.4</p> <p>Removal of unused biomass shall be minimized; branches and bark pieces remain in the forest, as far as possible, and whole tree harvesting shall not practiced.</p> <p>Usuwanie niewykorzystanej biomasy jest minimalizowane; gałęzie i kawałki kory pozostają w lesie tak długo, jak to możliwe, pozyskiwanie całych drzew nie powinno być praktykowane.</p>	<p>Verifiers: Field visits.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie w terenie.</p>

Criterion 5.4:		Forest management should strive to strengthen and diversify the local economy, avoiding dependence on a single forest product.
Gospodarka leśna powinna dążyć do wzmocnienia i urozmaicenia miejscowej gospodarki tak, aby uniknąć jej uzależnienia od pojedynczego produktu leśnego.		
Indicator 5.4.1	Verifiers:	
Forest Manager's marketing policy and sale procedures shall consider needs of local market.	Inspection of documents (sales statistics). Interviews with local processors.	
Polityka marketingowa i procedury sprzedaży zarządzającego uwzględniają potrzeby lokalnego rynku	Weryfikatory:	
	Sprawdzenie dokumentów (dane sprzedaży), wywiad z lokalnymi przetwórcami.	
Indicator 5.4.2	Verifiers:	
Forest Manager shall strive to diversify the forestry products where it is economically justified. This refers to diverse wood and NTF products including non-material services like tourism, leisure activities and education.	Inspection of documents.	
Zarządca lasu dąży do zróżnicowania produktów leśnych w przypadkach uzasadnionych ekonomicznie. Powyższe odnosi się do drewna i produktów nieдрzewnych, włącznie z usługami niematerialnymi, jak turystyka, aktywność wypoczynkowa i edukacja.	Weryfikatory:	
	Sprawdzenie dokumentacji, wizyty terenowe.	
Criterion 5.5:		Forest management operations shall recognise, maintain and, where appropriate, enhance the value of forest services and resources such as watersheds and fisheries.
W ramach prowadzenia gospodarki leśnej identyfikuje się, zachowuje, a gdzie to możliwe podnosi wartość usług i zasobów związanych z lasami.		
Indicator 5.5.1	Verifiers:	
Large and medium FMU-s: FMU shall identify and keep records of income from forest services such as: fishing or hunting farms, commercial harvest of berries and mushrooms or tourism.	Inspection of documents.	
Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni identyfikują, zachowują i prowadzą ewidencje przychodów z usług związanych z zasobami leśnymi (np.: gospodarstwa rybackie, łowieckie, komercyjne wykorzystanie płodów runa leśnego, przychody z turystyki, itp.).	Weryfikatory:	
	Sprawdzenie dokumentów.	
Indicator 5.5.2	Verifiers:	
SLIMF-s: A wide range of forest functions shall be regarded in all planned forestry action, and shall be estimated by known methods.	Interview with FM-s.	
Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności: W planowaniu działań w lasach uwzględniono wartość szerokiego zakresu funkcji lasu, próbując je oszacować przy pomocy znanych metod.	Weryfikatory:	
	Wywiad z zarządzającymi	
Criterion 5.6:		The rate of harvest of forest products shall not exceed levels, which can be permanently sustained.
Wielkość pozyskania zasobów leśnych nie może przekroczyć poziomu, który trwale uniemożliwi ich odnowienie.		
Indicator 5.6.1	Verifiers:	

<p>Planned allowable cut, by area or volume, shall be set based on existing and well-documented estimates of growth and yield so far.</p> <p>Planowana miąższościowa i powierzchniowa wielkość pozyskania drewna jest ustalana w oparciu o istniejące i dobrze udokumentowane wskaźniki przyrostu i dotychczasowego pozyskania.</p>	<p>Review of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 5.6.2</p> <p>Harvest volume shall be carefully documented. Documentation shall include site description, dates, species, quantities, assortments, clients, and conditions of harvesting.</p> <p>Wielkość pozyskania drewna jest ściśle udokumentowana. Dokumentacja uwzględnia opis terenu, daty, gatunki, ilość, sortymenty, wykonawców i warunki pozyskania.</p>	<p>Verifiers: Review of documents, field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 5.6.3</p> <p>Boundaries of harvesting areas shall be clearly marked or clearly distinguishable.</p> <p>Granice obszarów przeznaczonych do pozyskania drewna są wyraźnie oznaczone lub łatwe do identyfikacji.</p>	<p>Verifiers: Field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 5.6.4</p> <p>Large and medium FM-s shall record commercial harvest of NTFP such as seeds, Christmas trees, greenery and game.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni: pozyskanie nieдрzewnych produktów leśnych takich jak nasiona, choinki, stroisz, zwierzyna łowna jest udokumentowane.</p>	<p>Verifiers: Document review.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>PRINCIPLE 6: ENVIRONMENTAL IMPACT:</p> <p>FOREST MANAGEMENT SHALL CONSERVE BIOLOGICAL DIVERSITY AND ITS ASSOCIATED VALUES, WATER RESOURCES, SOILS, AND UNIQUE AND FRAGILE ECOSYSTEMS AND LANDSCAPES, AND, BY SO DOING, MAINTAIN THE ECOLOGICAL FUNCTIONS AND THE INTEGRITY OF THE FOREST.</p> <p>ZASADA 6: ODZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO:</p> <p>GOSPODARKA LEŚNA CHRONI RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ I WARTOŚCI Z NIĄ ZWIĄZANE: ZASOBY WODNE, GLEBY, RZADKIE I NIETRWALE EKOSYSTEMY ORAZ WALORY KRAJOBRAZOWE, CO W REZULTACIE UTRWAŁA EKOLOGICZNE FUNKCJE LASU.</p>	
<p>Criterion 6.1:</p>	<p>Assessment of environmental impacts shall be completed - appropriate to the scale, intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources - and adequately integrated into management systems. Assessments shall include landscape level considerations as well as the impacts of on-site processing facilities. Environmental impacts shall be assessed prior to commencement of site disturbing operations.</p> <p>Ocena oddziaływania gospodarki leśnej na środowisko jest przeprowadzana w sposób odpowiedni do jej rozmiaru, intensywności oraz do stopnia unikalności zasobów, na które wywierany jest ten wpływ. Ocena wpływu gospodarki leśnej jest prowadzona w kontekście całego krajobrazu jak również z uwzględnieniem danego obszaru, na którym bezpośrednio prowadzi się działania gospodarcze. Ocena oddziaływania na środowisko jest opracowana zanim podjęte zostaną działania potencjalnie zakłócające stan tego środowiska na etapie sporządzania odnośnych planów.</p>
<p>Indicator 6.1.1</p>	<p>Verifiers:</p>

<p>Forest Manager shall assess environmental impact during management and forest activities planning before these activities are implemented in the field.</p> <p>Podczas planowania działań gospodarczych w lesie uwzględnia się ocenę ich wpływu na środowisko, która odbywa się na etapie planowania i przed podjęciem działań gospodarczych w lesie. Ocena uwzględnia wszelkie opublikowane opracowania specjalistyczne.</p>	<p>Inspection of documents prepared before forest activities (e.g. management plan, environmental impact assessments).</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów przygotowanych przed rozpoczęciem działań gospodarczych (plan gospodarowania, oceny oddziaływania na środowisko).</p>
<p>Indicator 6.1.2</p> <p>Forest Manager shall incorporate mitigation measures in the management plan.</p> <p>W planach uwzględnia się odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents prepared before forest activities (e.g. management plan, environmental impact assessments).</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów przygotowanych przed rozpoczęciem działań gospodarczych (plan gospodarowania, oceny oddziaływania na środowisko).</p>
<p>Indicator 6.1.3</p> <p>Measures to minimize negative environmental impacts of forest operations shall be applied in the forests with wet soil types.</p> <p>W terenie stosuje się środki mające na celu zmniejszenie lub wyeliminowanie negatywnego wpływu działań gospodarczych na środowisko leśne w wilgotnych typach siedliskowych lasu.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents prepared before forest activities (e.g. management plan, environmental impact assessments).</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.1.4</p> <p>Wet soil types (their upland and mountain equivalents) shall be handled with particular precaution consisting in avoidance of soil damages and disturbances of water relations.</p> <p>Wilgotne, bagienne i łąkowe typy siedliskowe lasu (i ich wyżynne i górskie odpowiedniki) są traktowane ze szczególną troską, polegającą na minimalizowaniu uszkodzeń gleb oraz unikaniu zaburzania stosunków wodnych.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, field visits.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.1.5</p> <p>Forest Management activities shall occur according to nature protection regulations.(see annex no 1 for protection regulations).</p> <p>Prace leśne prowadzi się zgodnie z prawem ochrony przyrody (patrz aneks nr 1).</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, field visits.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.1.6</p> <p>Time (begins and end) and methods of forest operations shall consider local circumstances and humidity of forest sites.</p> <p>Sposób prowadzenia operacji (również czas rozpoczęcia i zakończenia w danym roku), uwzględnia lokalne warunki przyrodnicze oraz typ uwilgotnienia siedliska.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, field visits.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.1.7</p> <p>Forest management activities provided during the presence of nesting birds shall respect related law regulations.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, field visits.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>

Działania gospodarcze w lesie w okresie lęgów ptaków respektują przepisy obowiązującego prawa w tym zakresie.		
Indicator 6.1.8	<p>SLIMF FMU-s: Environmental assessment impact of forest management is made before management activities are taken or before any activities that could disturb forest functioning are taken (e.g road building and maintenance), according to the environment protection law.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania: ocena wpływu na środowisko odbywa się przed podjęciem działań gospodarczych w lesie lub podjęciem działań, które mogą w inny sposób zakłócić normalne funkcjonowanie lasu (budowa, renowacja drogi i inne), zgodnie z obowiązującym prawem ochrony środowiska.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
Indicator 6.1.9	<p>Damage to trees, forest floor and soil in the thinning and cutting areas, caused by technical equipment used for harvest and skid of wood shall be assessed and controlled.</p> <p>Dokonuje się oceny i kontroli uszkodzeń drzewostanu oraz gleby przez środki techniczne służące do pozyskiwania i zrywki drewna na obszarach podlegających zabiegom pielęgnacyjnym i zrębowym.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, field visits.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
Indicator 6.1.10	<p>Minor tree' damages are justified, though forest service is obliged to minimize them.</p> <p>Dopuszczalne są uszkodzenia drzew, ale szkody te są minimalizowane.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, field visits.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
Indicator 6.1.11	<p>Damages to trees made during forest management activities shall be described during acceptance of made-up work as well.</p> <p>Uszkodzenia drzew ponad przyjęty próg, spowodowane na etapie prac leśnych są opisane przy odbiorze prac.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
Indicator 6.1.12	<p>The enterprise shall complete and document an assessment of the environmental impacts of its management activities at the level of the landscape in which it is situated.</p> <p>Zarządzający sporządza udokumentowaną ocenę oddziaływania na środowisko planowanej gospodarki leśnej.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
Indicator 6.1.13	<p>The enterprise shall complete and document an assessment of the environmental impacts of any processing facilities within the FMU under assessment.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>

<p>Zarządzający sporządza udokumentowaną ocenę oddziaływania na środowisko prowadzonej działalności przetwórczej na obszarach leśnych.</p>	
<p>Criterion 6.2:</p> <p>Safeguards shall exist which protect rare, threatened and endangered species and their habitats (e.g. nesting and feeding areas). Conservation zones and protection areas shall be established, appropriate to the scale and intensity of forest management and the uniqueness of the affected resources. Inappropriate hunting, fishing, trapping and collecting shall be controlled.</p> <p>Ochronie podlegają rzadkie i zagrożone gatunki oraz ich siedliska. Strefy ochronne i powierzchnie chronione są utworzone, odpowiednio do zakresu i intensywności gospodarki leśnej oraz unikalności zasobów podlegających zabiegom gospodarczym. Nieprawidłowo prowadzona gospodarka łowiecka, rybactwo, odłowy zwierząt i zbieractwo powinny podlegać zwalczaniu.</p>	
<p>Indicator 6.2.1</p> <p>Large and medium FMU-s: FMU shall identify record and map sites of rare, protected species, listed in official lists of protected species (see annex no 1) and habitats including strictly protected species, species from national Red List and species and habitats listed in the Annex 1 of the Habitat Directive. Respective protection plans shall be applied.</p> <p>Zarządzający lasami o dużych powierzchniach gromadzą i korzystają z rozpoznanych, skatalogowanych i zaznaczonych na mapach stanowisk gatunków objętych ochroną ścisłą, gatunków z czerwonej księgi, wpisanych na oficjalne listy gatunków chronionych (patrz aneks nr 1), rzadkich siedlisk z Załącznika 1 oraz gatunków priorytetowych z Załącznika 2 Dyrektywy Siedliskowej UE i gatunków wymienionych w Załączniku 1 Dyrektywy Ptasiej UE i rzadkich siedlisk z zał. 1 dyrektywy UE na terenie prowadzenia działań oraz realizują obowiązujące plany ochrony.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Inspection of documents (Nature Protection Plan for the forest superintendence or others), field inspection, interview with local environmentalists, employees.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów (Program Ochrony Przyrody dla nadleśnictwa i ewentualnie inne), wizyta terenowa, wywiad z lokalnymi przyrodnikami, wywiady z pracownikami.</p>
<p>Indicator 6.2.2</p> <p>SLIMF FMU-s: Forest managers shall be aware of protection obligations and they protect species from official lists of protected species presented inside their managed area.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania oraz średniej powierzchni są świadomi obowiązku ochrony i chronią gatunki wpisane na oficjalne listy gatunków chronionych, rzeczywiście występujące na terenie lasu (patrz 6.2.1).</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Interview with forest managers, field inspection.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wywiad z zarządzającym, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.2.3</p> <p>FM employees responsible for decisions that potentially have impact on rare, threatened and endangered species and habitats shall be aware of their presence and can recognize them in the field or consult it with experts.</p> <p>Pracownicy lub osoby podejmujące decyzje mające wpływ na chronione gatunki i siedliska, znają, rozpoznają i identyfikują je w terenie lub korzystają z wiedzy eksperckiej.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Interview with the staff, field inspection.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wywiad z pracownikami, weryfikacja w terenie.</p>
<p>Indicator 6.2.4</p> <p>Activities in the sites and habitats of threatened, rare and endangered species and protected habitats shall be conducted by persons responsible for making decisions in a way that does not threaten protected values. Law regulations shall be respected.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Documents review, field visits.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>

<p>Działania w stanowiskach gatunków chronionych i siedliskach chronionych są prowadzone przez pracowników lub osoby podejmujące decyzje w sposób nie zagrażający wartościom chronionym, z respektowaniem przepisów prawa.</p>	
<p>Indicator 6.2.5</p> <p>Peat shall not be extracted from currently not utilised peat bogs and bogs are not leased for such purposes. Currently not utilised peat bogs are not drained.</p> <p>Nie rozpoczyna się eksploatacji torfu z aktualnie nie użytkowanych torfowisk, ani nie wydzierżawia w celu takiej eksploatacji. Nie odwadnia się aktualnie nie użytkowanych torfowisk.</p>	<p>Verifiers: Field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.2.6</p> <p>Natural and semi-natural protected non-forest areas on the forest land shall be maintained in natural conditions.</p> <p>Naturalne i półnaturalne chronione tereny nieleśne w obszarze leśnym są zachowane.</p>	<p>Verifiers: Field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.2.7</p> <p>Surface springs as well as river and stream beds are protected during forest operations.</p> <p>Źródłiska oraz koryta rzek i potoków są chronione podczas prowadzenia prac leśnych.</p>	<p>Verifiers: Field inspections.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.2.8</p> <p>The Forest Manager shall take actions in order to eliminate inappropriate and illegal hunting, poaching, fishery and gathering.</p> <p>Zarządzający podejmuje działania w celu wyeliminowania niewłaściwego i nielegalnie prowadzonego łowiectwa, rybactwa, odłowu zwierząt i zbieractwa.</p>	<p>Verifiers: Documents review, field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.2.9</p> <p>Conservation zones within which the conservation of biodiversity is the primary objective of management shall have been identified and marked on maps.</p> <p>Strefy ochronne, w których głównym celem zarządzania jest ochrona bioróżnorodności, powinny być zidentyfikowane i zaznaczone na mapach.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzanie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.2.10</p> <p>Conservation zones and protection areas shall have been selected to maximise their contribution to the conservation and protection of biodiversity in relation to their size (for example through the creation of conservation corridors, protected wetland areas and consolidation of natural areas). The size and location of conservation zones and protection areas shall be sufficient overall to ensure the continuing presence of rare, threatened or endangered species (see 6.2.1L. and annex no 1), as well as representative sample areas (see Criterion 6.4). Total area selected in order to biodiversity protection according to indicators 6.2.10 and 6.4.1 is not</p>	<p>Verifiers: Documents review, field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzanie dokumentów, wizyty terenowe.</p>

<p>less than 10 % of the FMU under assessment (see also 6.4.1).</p> <p>Note: conservation zones and protection areas are not necessarily forested land. They may include wetlands and open space, and may have multiple purposes (e.g. they may be located partly on slopes susceptible to erosion, or in order to protect water sources). However, in all cases, the overall selection must be justified to maximise the conservation of biodiversity across the FMU.</p> <p>Wymaga się wyznaczenia stref ochronnych i powierzchni ochronnych w celu maksymalizacji ich wpływu na zachowanie i ochronę bioróżnorodności w zależności od ich wielkości (np. poprzez tworzenie korytarzy ekologicznych, chronionych mokradeł, utrzymanie powierzchni naturalnych). Rozmiar i położenie stref ochronnych i powierzchni ochronnych są odpowiednie dla zapewnienia ciągłej obecności rzadkich i zagrożonych gatunków (patrz wskaźnik 6.2.1. i aneks nr 1) oraz ekosystemów referencyjnych (patrz kryterium 6.4.). Łącznie powierzchnie wyznaczone dla celów ochrony bioróżnorodności z tytułu wskaźników 6.2.10 i 6.4.1 są nie mniejsze niż 10 % powierzchni certyfikowanej (patrz również wskaźnik nr 6.4.1).</p> <p>Uwaga: strefy ochronne i powierzchnie ochronne mogą stanowić powierzchnie nieleśne. Mogą zawierać mokradła, powierzchnie otwarte oraz mogą spełniać różne cele (np. mogą być zlokalizowane częściowo na zboczach podatnych na erozję, w celu ochrony zasobów wodnych). Jednakże, w każdym przypadku, ich wyznaczenie musi być uzasadnione przede wszystkim dążeniem do maksymalizacji ochrony bioróżnorodności w jednostce gospodarowania.</p>	
<p>Criterion 6.3: Ecological functions and values shall be maintained intact, enhanced, or restored, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Forest regeneration and succession b) Genetic, species and ecosystem diversity c) Natural cycles that affect the productivity of the forest ecosystem <p>Funkcje i walory lasu są zachowane w stanie nienaruszonym, zwiększane lub przywracane poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) odnowienie i sukcesję, b) zróżnicowanie na poziomie genetycznym, gatunkowym oraz ekosystemowym c) naturalne cykle, które wpływają na produktywność ekosystemów leśnych. 	
<p>Indicator 6.3.1</p> <p><i>Forest regeneration and succession</i></p> <p>While establishing new stands, spontaneous natural regeneration of trees and shrubs shall be prioritized in accordance with aims of silviculture. New natural regeneration of desired species shall be initialized and protected.</p> <p><i>Odnowienie i sukcesja</i></p> <p>Przy odnowieniu lasu należy w pierwszej kolejności wykorzystywać istniejące już odnowienia naturalne drzew i krzewów - zgodne z celami hodowli lasu, a także inicjować, utrzymywać i rozwijać nowe odnowienia naturalne pożądanых gatunków.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection, documents review</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.3.2</p> <p><i>Forest regeneration and succession</i></p> <p>Wet, bog and riverine forest types (lowlands, highlands, mountainous) shall be treated according to existing</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection, documents review.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, sprawdzanie dokumentów.</p>

<p>regulations of felling systems intended to wet forest sites and tree species used for forest regeneration that results in age and structure differentiation.</p> <p>Odnowienie i sukcesja Na terenach, gdzie występują bagienne, łąkowe i wilgotne typy siedliskowe lasu (nizinne, wyżynne i górskie) stosuje się rębnie dostosowane do typu siedliskowego lasu i właściwości gatunków przewidzianych do odnowienia, prowadzące do różnicowania wiekowego i w miarę możliwości strukturalnego.</p>	
<p>Indicator 6.3.3</p> <p>Forest regeneration and succession Forest Manager shall refrain from exploitation of bog and fen forests whenever possible.</p> <p>Odnowienie i sukcesja Na siedliskach podmokłych w miarę możliwości odstępuje się od użytkowania.</p>	<p>Verifiers: Field inspection, documents review.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, sprawdzanie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.3.4</p> <p>Forest regeneration and succession The area of planned clear-cuts shall not exceed 4 hectares. Recurrence of cuts shall be not shorter than 5 years. The edge of the clear-cut area should have semi circle, cogged or corrugated shape.</p> <p>Odnowienie i sukcesja Powierzchnia planowych zrębów zupełnych nie przekracza 4 hektarów, a okres ich nawrotu wynosi minimum 5 lat. Linia brzegowa zrębu powinna mieć przebieg zatokowy, falisty lub schodkowy.</p>	<p>Verifiers: Field inspection, documents and maps review.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, sprawdzenie dokumentów, szkiców zrębowych.</p>
<p>Indicator 6.3.5</p> <p>Forest regeneration and succession Thinning and harvesting operations shall result in the development of mixed stands in accordance with the site.</p> <p>Odnowienie i sukcesja Trzebieże i pozyskanie drewna będą służyć rozwojowi drzewostanów mieszanych na odpowiednich siedliskach.</p>	<p>Verifiers: Field inspection, interview with staff.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, wywiad z pracownikami.</p>
<p>Indicator 6.3.6</p> <p>Genetic, species and ecosystem diversity Natural elements of forest ecosystems (cavity and veteran standing trees, trees with nests, snags, pioneer tree species, wild fruit trees etc., f.e. rowan, willow, aspen) shall not be eliminated in the course of forestry activities provided that their presence does not interfere with the forest protection principal and their removal does not contradict conservation objectives of the site.</p> <p>Zróżnicowanie na poziomie genetycznym, gatunkowym oraz ekosystemowym Naturalne elementy ekosystemów leśnych (np.: wykroty, leżanina, drzewa zamierające, martwe stojące drzewa, drzewa dziuplaste, gatunki drzew i krzewów lekko nasiennych i owocodajnych, np. jarzębina, iwa, osika) nie są eliminowane w wyniku gospodarki leśnej, jeżeli nie koliduje to z zasadą powszechnej ochrony lasu oraz ich usuwanie nie zagraża gatunkom i siedliskom będącym przedmiotem ustanowienia form ochrony przyrody.</p>	<p>Verifiers: Field inspection, interview with employees .</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, wywiad z pracownikami.</p>

<p>Indicator 6.3.7</p> <p><i>Genetic, species and ecosystem diversity</i></p> <p>Cavity trees shall not be cut, provided that they do not threaten human safety. The trees shall be examined for the presence of cavities before cutting. Potential cavity trees, such as veteran trees, species where cavities usually form (lime, hornbeam) shall be left in the forest.</p> <p><i>Zróżnicowanie na poziomie genetycznym, gatunkowym oraz ekosystemowym</i></p> <p>Nie usuwa się drzew dziuplastych, jeśli nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi. Przed wycięciem sprawdza się czy drzewo nie jest dziuplaste. Dbą się o zapewnienie w drzewostanach obecności drzew, w których mogą tworzyć się dziuple, na przykład pozostawiając stare drzewa na kolejne pokolenia drzewostanu, zapewniając obecność gatunków, w których tworzą się dziuple (np. wiąz, grab).</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection. Interview with employees. Consultations with stakeholders.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, wywiad z pracownikami, konsultacje z zainteresowanymi.</p>
<p>Indicator 6.3.8</p> <p><i>Genetic, species and ecosystem diversity</i></p> <p>FMU shall leave dead and decaying wood, diverse in their size, species and forms. The amount of the dead wood is based on scientific evidence, shall refer to local conditions and dominant function of the forest, as well as shall be spatially differentiated (greater amounts shall be left in nature reserves, ecological areas, areas out of use, xylobiont's sites).</p> <p><i>Zróżnicowanie na poziomie genetycznym, gatunkowym oraz ekosystemowym</i></p> <p>Zarządzający lasem pozostawia drewno martwe rozkładające się w lesie zróżnicowane pod względem formy i gatunku (leżanina, martwe stojące drzewa). Ilość pozostawianego martwego drewna powinna wynikać z badań naukowych uwzględniających warunki lokalne i dominującą funkcję lasu oraz jest zróżnicowana przestrzennie (większe ilości winny znajdować się w rezerwatach przyrody, użytkach ekologicznych, powierzchniach wyłączonych z użytkowania i stanowiskach ksylobiontów).</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection. Interview and consultations with stakeholders.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, wywiady i konsultacje z zainteresowanymi.</p>
<p>Indicator 6.3.9</p> <p><i>Genetic, species and ecosystem diversity</i></p> <p>Forest Manager shall refer to the external monitoring results and treat the amount of deadwood provided by National Forest Inventory for particular FMU as reference, until consistent methodology of dead wood measurement and investigation will be developed for monitoring purposes.</p> <p><i>Zróżnicowanie na poziomie genetycznym, gatunkowym oraz ekosystemowym</i></p> <p>Dla potrzeb monitoringu, do czasu opracowania jednolitej metodyki badań i inwentaryzacji martwego drewna, należy opierać się na danych z monitoringu zewnętrznego, uznając za poziom wyjściowy wyniki wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów dla certyfikowanej jednostki.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection. Interview and consultations with stakeholders.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, wywiady i konsultacje z zainteresowanymi.</p>
<p>Indicator 6.3.10</p> <p><i>Genetic, species and ecosystem diversity</i></p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection. Interview and consultations with stakeholders.</p> <p>Weryfikatory:</p>

<p>The amount of the dead wood of various forms and species increases in long course of time.</p> <p><i>Zróżnicowanie na poziomie genetycznym, gatunkowym oraz ekosystemowym</i></p> <p>Ilość martwego drewna różnych form i gatunków wzrasta w wieloletnim przedziale czasowym.</p>	<p>Wizyty terenowe, wywiady i konsultacje z zainteresowanymi.</p>
<p>Indicator 6.3.11</p> <p><i>Genetic, species and ecosystem diversity</i></p> <p>Large and FMU-s: The forest manager shall leave a minimum of 5% and not less than 0,05 ha of the total area planned for felling within next 10 years, as a part of old forest stands until natural wood death and decay.</p> <p><i>Zróżnicowanie na poziomie genetycznym, gatunkowym oraz ekosystemowym</i></p> <p>Zarządzający lasami o dużych powierzchniach: fragmenty drzewostanów, które uzyskały wiek rębności, o minimalnej powierzchni 5% każdego bloku drzewostanów rębnych, przeznaczonych do wycięcia w pierwszym dziesięcioleciu i nie mniejsze niż 5 arów, pozostają nienaruszone do naturalnej śmierci i rozkładu drewna.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection, interview with employees, documents review.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, wywiad z pracownikami, kontrola dokumentów.</p>
<p>Criterion 6.4: Representative samples of existing ecosystems within the landscapes shall be protected in their natural state and recorded on maps, appropriate to the scale and intensity of operations and the uniqueness of the affected resource.</p> <p><i>W ramach danego obszaru, reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów są zachowywane w stanie naturalnym, stosownie do zakresu działań gospodarczych oraz unikalnego charakteru danych zasobów, a także zaznaczone na mapach.</i></p>	
<p>Indicator 6.4.1</p> <p>Large FMU-s: FM shall select, record on maps and keep representative samples of ecosystems existing in the landscape (Representative Sample Areas). The Representative Sample Areas shall be first selected from the existing natural ecosystems or the ecosystem at the stage the most resembling the natural state. These areas, according to their plans, shall be set aside.</p> <p>Zarządzający lasami o dużych powierzchniach wyznacza, zachowuje i zaznacza na mapach przykłady istniejących w krajobrazie ekosystemów (tzw. ekosystemy referencyjne, Representative Sample Areas). W pierwszej kolejności, jako ekosystemy referencyjne wyznaczane są powierzchnie w stanie naturalnym lub maksymalnie zbliżonym do naturalnego. Takie obszary, stosownie do ich planów są pozostawione bez ingerencji w naturalnym stanie.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection, documents review.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.4.2</p> <p>Large FMU-s: Selection of forest areas to be preserved as required in shall be based on the identification of key biological values identified through consultation with environmental stakeholders, local government and scientific authorities.</p> <p>Zarządzający lasami dużej powierzchni: wybór obszarów leśnych objętych ochroną według wymagań z punktu 6.4.1., będzie prowadzony w oparciu o rozpoznanie kluczowych walorów biologicznych między innymi poprzez konsultacje z jednostkami naukowymi, organizacjami przyrodniczymi oraz samorządami.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection, interview with stakeholders.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, wywiady z zainteresowanymi.</p>

<p>Indicator 6.4.3</p> <p>SLIMF and medium FMU-s: FM shall protect representative samples of existing rare and/or endangered ecosystems in their natural state.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania oraz średniej powierzchni: reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów rzadkich i/lub zagrożonych podlegają ochronie w swym stanie naturalnym.</p>	<p>Verifiers: Field inspection, documents review.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.4.4</p> <p>No timber harvesting shall take place in areas protected as required in 6.4.1 or 6.4.3.</p> <p>Nie pozyskuje się drewna na obszarach wskazanych we wskaźnikach 6.4.1 lub 6.4.3.</p>	<p>Verifiers: Field inspection, documents review.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.4.5</p> <p>Existing drainage systems shall not be maintained in protected areas, if it refers to appropriate plan protection of the area.</p> <p>Istniejące systemy odwadniające nie są utrzymywane w obszarach chronionych, o ile jest to zgodne z odpowiednim planem ochrony danego obszaru.</p>	<p>Verifiers: Field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe.</p>
<p>Criterion 6.5: Written guidelines shall be prepared and implemented to: control erosion; minimise forest damage during harvesting, road construction, and all other mechanical disturbances; and protect water resources.</p> <p>Pisemne wytyczne są opracowane i wdrożone na rzecz przeciwdziałania erozji, minimalizowania szkód w ekosystemach leśnych podczas pozyskania drewna, budowy dróg, ochrony zasobów wodnych oraz innych działań mechanicznych.</p>	
<p>Indicator 6.5.1</p> <p>Large and medium FMU-s: written guidelines for minimizing erosion and forest damages shall exist and are followed during forest activities.</p> <p>Zarządzający lasami o dużych powierzchniach: istnieją i są przestrzegane pisemne wytyczne dotyczące minimalizowania erozji i szkód w lesie podczas jego użytkowania i innych prac.</p>	<p>Verifiers: Field inspection, documents review.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.5.2</p> <p>SLIMF FMU-s: FM shall be aware of soil types appropriate for logging depending on weather conditions to avoid soil damage.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania oraz średniej powierzchni są świadomi typów gleb, na których dla uniknięcia ich uszkodzenia, pozyskuje się drewno zależnie od warunków pogodowych.</p>	<p>Verifiers: Interview with staff.</p> <p>Weryfikatory: Wywiady z pracownikami.</p>
<p>Indicator 6.5.3</p> <p>Guidance to field staff should cover technical specifications for logging trail (location, width and density), log landing, maintaining biodiversity, buffer zones, protection of standing trees, protection of species habitats and road design.</p>	<p>Verifiers: Interview with staff, inspection of documents .</p> <p>Weryfikatory: Wywiady z pracownikami, sprawdzenie dokumentów.</p>

<p>Wytyczne dla pracowników terenowych dotyczą technicznych wymogów szlaków operacyjnych (lokalizacja, szerokość, gęstość), obalania drzew, utrzymania bioróżnorodności, stref buforowych, ochrony drzew pozostających, ochrony siedlisk gatunków, projektowania i utrzymania dróg.</p>	
<p>Indicator 6.5.4</p>	<p>Verifiers:</p>
<p>Activities shall be taken to minimize trees and soil damage and erosion during harvesting operations (e.g., appropriate prejected and established network of trials, minimizing of throughfare outside trials, using operable equipment).</p> <p>W trakcie pozyskiwania drewna podejmuje się działania mające na celu zmniejszenie erozji, uszkodzenia gleb i drzew, jak na przykład: prowadzenie zrywki siecią właściwie zaprojektowanych i założonych szlaków, minimalizowanie poruszania się maszyn poza szlakiem operacyjnymi, stosowanie sprawnego technicznie sprzętu.</p>	<p>Documents review, field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.5.5</p>	<p>Verifiers:</p>
<p>No road fill or waste material (e.g. rocks, brush, branches) from site preparation or other activities shall be placed in swamps, lakes and stream courses.</p> <p>Do koryt cieków, mokradeł i zbiorników wodnych nie są wrzucane narzut drogowy, inne pozostałości (np.: kamienie, fragmenty skał, gałęzie) powstałe w wyniku przygotowywania danego terenu do działań gospodarczych lub innych prac.</p>	<p>Field inspection, interview with employees.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, wywiady z wykonawcami.</p>
<p>Indicator 6.5.6</p>	<p>Verifiers:</p>
<p>Buffer zones with at least double tree high wide shall be left along water courses and bodies as well as open landscape. Clear-cuts harvesting of such zones is prohibited.</p> <p>Pozostawia się strefy ochronne o szerokości przynajmniej dwóch wysokości drzewostanu wzdłuż zbiorników i cieków ora terenów otwartych, bagien, torfowisk, źródlisk i źródeł (także śródleśnych). Użytkowanie takich stref zrębami zupełnymi jest zabronione.</p>	<p>Field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe.</p>

<p>Criterion 6.6:</p> <p>Management systems shall promote the development and adoption of environmentally friendly non-chemical methods of pest management and strive to avoid the use of chemical pesticides. World Health Organisation Type 1A and 1B and chlorinated hydrocarbon pesticides; pesticides that are persistent, toxic or whose derivatives remain biologically active and accumulate in the food chain beyond their intended use; as well as any pesticides banned by international agreement, shall be prohibited. If chemicals are used, proper equipment and training shall be provided to minimize health and environmental risks.</p> <p>W ramach prowadzonej gospodarki leśnej należy promować stosowanie przyjaznych środowisku metod regulacji liczebności szkodników bez użycia środków chemicznych ze szczególnym uwzględnieniem unikania pestycydów chemicznych. Zabrania się stosowania: pestycydów Typ 1A, 1B (wg WHO); węglowodorów chlorowanych; pestycydów nie ulegających rozkładowi, toksycznych i tych, których pochodne są aktywne biologicznie i akumulują się w łańcuchach pokarmowych po terminie ich oczekiwanego działania oraz jakichkolwiek pestycydów zakazanych w porozumieniach międzynarodowych. Jeżeli stosuje się środki chemiczne, należy zapewnić odpowiedni sprzęt oraz przeszkolenie, aby zminimalizować ryzyko zdrowotne i środowiskowe.</p>	
<p>Indicator 6.6.1</p> <p>Use of chemical substances for plants protection shall be minimized in forest protection and forest cultivation purposes. Use of chemical substances in certified forests shall base on prescribed procedures, where the need of use shall be excused.</p> <p>Należy dążyć do minimalizacji korzystania z chemicznych środków ochrony roślin w hodowli i ochronie lasu. Stosowanie ich w lasach certyfikowanych odbywa się na podstawie pisemnych procedur uzasadniających konieczność ich użycia.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field and documents inspection.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe i sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.6.2</p> <p>The best available technology shall be employed to minimize the use of chemicals.</p> <p>Używanie środków chemicznych powinno być minimalizowane zgodnie z postępującym rozwojem metod i technik ochrony i hodowli lasu.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection, interview with staff.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, wywiad z pracownikami.</p>
<p>Indicator 6.6.3</p> <p>No WHO Type 1A and 1B pesticides (according to WHO) chlorinated hydrocarbons, non-degradable pesticides, toxic pesticides, or those derivatives remain biologically active and accumulate in the food chains shall be applied.</p> <p>Zabrania się używania pestycydów Typ 1A i 1B (wg WHO), chlorowanych węglowodorów, pestycydów nierozkładalnych, toksycznych, bądź takich, których pochodne pozostają biologicznie aktywne oraz akumulują się w łańcuchach pokarmowych przekraczając termin planowanego użycia..</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Interview of documents and chemical storage inspection.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów i miejsc przechowywania chemikaliów.</p>
<p>Indicator 6.6.4</p> <p>Temporary uses of forbidden chemical substances shall be held accordingly to the procedure stated in a document "FSC PRO 01 004 V2 2 EN Processing pesticide derogation applications" approved by FSC A.C.</p> <p>Tymczasowe stosowanie zabronionych środków chemicznych odbywa się w oparciu o zatwierdzoną przez organizację FSC A.C procedurę „Rozpatrywanie wniosków o tymczasową zgodę na stosowanie pestycydów FSC-PRO-01-004 (Wersja 2-1 z 2005 r.) EN.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Review of applications and documents of received approvals.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie wniosków i otrzymanych aprobat.</p>

<p>Indicator 6.6.5</p> <p>Appropriate use of pesticides is required. Using of chemical substances, date of use, names and quantity of used substances and description of area where they have been used shall be documented.</p> <p>Wymagane jest właściwe stosowanie pestycydów. Dokumentuje się fakty użycia w lesie środków chemicznych wraz z nazwą i ilością środka, oznaczeniem terenu i datą zastosowania.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.6.6</p> <p>Chemical storage, mixing and application practices of chemical substances shall meet applicable regulation and codes of best practice.</p> <p>Sposoby przechowywania, mieszania i stosowania środków chemicznych powinny być bezpieczne oraz spełniać stosowne przepisy.</p>	<p>Verifiers: Interview of staff and documents, chemical storage inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z pracownikami, sprawdzenie dokumentów i miejsc przechowywania chemikaliów.</p>
<p>Indicator 6.6.7</p> <p>Responsible employees shall be aware of and able to implement emergency procedures for clean-up following spillages and other accidents with chemicals.</p> <p>Odpowiedni pracownicy znają procedury postępowania i są w stanie je wdrożyć w sytuacji kryzysowej, tzn. w następstwie wycieku środków chemicznych i innych wypadków.</p>	<p>Verifiers: Interview with staff, review of documents.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z pracownikami, sprawdzanie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.6.8</p> <p>Forest Managers shall identify and avoid 'height hazardous pesticides', accordingly to FSC POL 30 001Pesticides Policy and FSC GUI 30 001 V2 0 Pesticides Policy Guidance of Implementation.</p> <p>Zarządzający lasem identyfikują i unikają stosowania „wysoko niebezpiecznych” pestycydów, zgodnie z Polityką pestycydową FSC POL 30 001 i wytycznymi wdrożeniowymi do Polityki pestycydowej FSC GUI 30 001 V2 0.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzanie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.6.9</p> <p>'Non chemical' methods of pest management shall be promoted as an element of an integrated pest management strategy.</p> <p>'Niechemiczne' metody zwalczania szkodników są promowane jako element zintegrowanej strategii ochrony przed szkodnikami.</p>	<p>Verifiers: Interview of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzanie dokumentów.</p>
<p>Criterion 6.7: Chemicals, containers, liquid and solid non-organic wastes including fuel and oil shall be disposed in an environmentally appropriate manner at off-site locations.</p> <p>Środki chemiczne, pojemniki, płyny (w tym paliwa i oleje) oraz nieorganiczne nieczystości (odpady) stale są składowane w sposób najmniej inwazyjny dla środowiska w miejscach do tego celu przystosowanych i przeznaczonych.</p>	
<p>Indicator 6.7.1</p> <p>Chemical substances, their containers, liquid and solid waste generated during management activities in forest or equipment operationing shall be disposed out of forest in an environmentally sound and legal manner.</p>	<p>Verifiers: Field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe.</p>

<p>Środki chemiczne, ich opakowania, nieorganiczne odpady w stanie ciekłym lub stałym powstałe w wyniku działań gospodarczych w lesie lub funkcjonowania sprzętu, są składowane poza lasem w sposób przyjazny dla środowiska i zgodnie z prawem.</p>	
<p>Indicator 6.7.2</p> <p>Efforts shall be taken to control and minimize disposal of all types of waste in the forest including garbage left from visitors.</p> <p>Podjmuje się starania, mające na celu kontrolowanie i zminimalizowanie ilości wszelkiego rodzaju odpadów, w tym śmieci pozostawionych przez turystów.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection, review of regulations.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.7.3</p> <p>Oil absorbent kit shall be available in forest machinery.</p> <p>Odpowiednie zestawy do pochłaniania oleju znajdują się na wyposażeniu maszyn leśnych.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.7.4</p> <p>Oil/fuel leakage of the forest machinery shall be minimized. No permanent oil/ fuel leakage shall exist.</p> <p>Minimalizowane są awaryjne wycieki oleju/paliwa ze sprzętu mechanicznego. Nie obserwuje się wycieków o charakterze stałym.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspections.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.7.5</p> <p>Biodegradable oil should be used for chainsaws and hydraulic machinery in forest.</p> <p>Do pilarek i sprzętu hydraulicznego używane są jedynie oleje ulegające biodegradacji.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Field inspection, interview with forest staff.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wizyty terenowe, wywiad z pracownikami leśnymi.</p>
<p>Criterion 6.8: Use of biological control agents shall be documented, minimized, monitored and strictly controlled in accordance with national laws and internationally accepted scientific protocols. Use of genetically modified organisms shall be prohibited.</p> <p>Środki kontroli biologicznej są stosowane rzadko, ponadto ich użycie jest dokumentowane, monitorowane i kontrolowane zgodnie z prawem krajowym. Zabrania się wykorzystywania organizmów modyfikowanych genetycznie.</p>	
<p>Indicator 6.8.1</p> <p>In silviculture and forest protection biological means of plant protection shall be used, made of components present in country (<i>Bacillus thuringiensis</i>, <i>Trichoderma</i> sp, <i>Phlebiopsis gigantea</i> and others) instead of chemical methods.</p> <p>W hodowli i ochronie lasu należy wykorzystywać biologiczne środki ochrony roślin tworzone z komponentów występujących na terenie kraju (<i>Bacillus thuringiensis</i>, <i>Trichoderma</i> sp, <i>Phlebiopsis gigantea</i> i inne) w biologicznej i integrowanej metodzie ochrony lasu w zastępstwie chemicznych środków ochrony roślin.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Documents review, field inspection, interviews with related staff.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów, wywiad z odnośnymi pracownikami.</p>
<p>Indicator 6.8.2</p>	<p>Verifiers:</p>

<p>Biological control agents shall be used only in exceptional cases and shall be documented, monitored and strictly controlled.</p> <p>Stosowanie środków kontroli biologicznej dozwolone jest w uzasadnionych przypadkach, jest dokumentowane, monitorowane i ściśle kontrolowane.</p>	<p>Documents review, field inspection, interviews with related staff.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wywiad z odnośnymi pracownikami.</p>
<p>Indicator 6.8.3</p> <p>Genetically modified organisms (GMOs) shall not be used.</p> <p>Zabrania się wykorzystywania organizmów modyfikowanych genetycznie.</p>	<p>Verifiers: Interview with staff and when the case documents inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z pracownikami, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Criterion 6.9: The use of exotic species shall be carefully controlled and actively monitored to avoid adverse ecological impacts.</p> <p>Stosowanie gatunków obcych jest ściśle kontrolowane i monitorowane dla uniknięcia negatywnego efektu ekologicznego.</p>	
<p>Indicator 6.9.1</p> <p>Uses of exotic species shall occur according to law regulations and shall be monitored, to avoid negative impact on the forest ecosystem.</p> <p>Wykorzystywanie gatunków obcych jest zgodne z obowiązującym prawem oraz jest monitorowane tak, aby uniknąć ich negatywnego wpływu na ekosystem leśny.</p>	<p>Verifiers: Field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 6.9.2</p> <p>The spread of exotic species (especially invasive) that have been historically introduced shall be monitored and if necessary, actions shall be taken to control, minimize their density or eliminate the species.</p> <p>Rozprzestrzenianie się gatunków obcych (szczególnie inwazyjnych) wprowadzonych do lasu jest monitorowane. W miarę potrzeby podejmowane są działania mające na celu ich kontrolę, ograniczenie liczebności lub eliminację.</p>	<p>Verifiers: Field and documents inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.9.3</p> <p>For seedling mycorrhisation native fungi species shall be used.</p> <p>Do mikoryzacji sadzonek stosuje się rodzime gatunki grzybów.</p>	<p>Verifiers: Field, documents inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wizyty w terenie.</p>
<p>Criterion 6.10: Forest conversion to plantations or non-forest land uses shall not occur, except in circumstances where conversion:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) entails a very limited portion of the forest management unit; and b) does not occur on high conservation value forest areas; and c) will enable clear, substantial, additional, secure, long-term conservation benefits across the forest management unit. <p>Przekształcanie lasu na plantacje lub teren nieleśny wyjątkowo może mieć miejsce gdy: dotyczy to małej powierzchni i nie obejmuje obszarów o szczególnej wartości przyrodniczej i spowoduje oczywiste, istotne, dodatkowe i długoterminowe korzyści dla terenu objętego ochroną.</p>	
<p>Indicator 6.10.1</p> <p>Conversion of forestland to other land uses shall not be done unless resulting from legally established</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents.</p>

<p>procedures and supported by cultural, landscape, recreational, social or natural interests.</p> <p>Przekształcenie lasu w użytek nieleśny jest dopuszczalne wyłącznie procedurami ustanowionymi prawnie i tylko jeżeli służyć będzie interesom kulturowym, krajobrazowym, rekreacyjnym, naturalnym lub społecznym.</p>	<p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.10.2</p> <p>Conversion into non-forestry areas by the owner or FM-s is acceptable on conditions that it:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) is not more than 5% of the total area of FMU AND b) Does not include high conservation value area AND c) Causes crucial, indisputable, long term benefits for the protected area. <p>Przekształcenie lasu w teren nieleśny przez właściciela lub zarządzającego jest dopuszczalne tylko gdy spełnia następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dotyczy powierzchni nie większej niż 5% powierzchni certyfikowanej (FMU) ORAZ, b) nie obejmuje obszarów o szczególnej wartości przyrodniczej (HCV) ORAZ, c) powoduje oczywiste, istotne, dodatkowe i długoterminowe korzyści dla terenu objętego ochroną. 	<p>Verifiers: Interview with stakeholders, inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z zainteresowanymi, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.10.3</p> <p>Forest Conversion plans are accepted by interested stakeholders, including local society and official representatives.</p> <p>Plany przekształceń mają poparcie stron zainteresowanych, w tym społeczności lokalnych i instytucji rządowych.</p>	<p>Verifiers: Interview with stakeholders, inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z zainteresowanymi, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 6.10.4</p> <p>FM shall not convert forests into plantations in any other cases than specified in 6.10.1. And 6.10.2.</p> <p>Zarządzający nie dokonuje przekształceń lasów w plantacje w innych przypadkach niż wymienione w pkt.6.10.1. i 6.10.2.</p>	<p>Verifiers: Field and document inspection.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z zainteresowanymi, sprawdzenie dokumentów.</p>

PRINCIPLE 7: MANAGEMENT PLAN:

A MANAGEMENT PLAN APPROPRIATE TO THE SCALE AND INTENSITY OF THE OPERATIONS SHALL BE WRITTEN, IMPLEMENTED, AND KEPT UP TO DATE. THE LONG TERM OBJECTIVES OF MANAGEMENT, AND THE MEANS OF ACHIEVING THEM, SHALL BE CLEARLY STATED.

ZASADA 7: PLAN GOSPODAROWANIA:

NALEŻY SPORZĄDZIĆ, WPROWADZIĆ W ŻYCIE ORAZ UAKTULANIĆ PLAN GOSPODAROWANIA STOSOWNIE DO ZAKRESU I INTENSYWNOŚCI DZIAŁAŃ. PLAN POWINIEN JASNO DEFINIOWAĆ DŁUGOFALOWE CELE GOSPODAROWANIA I ŚRODKI DO ICH OSIĄGNIĘCIA.

Criterion 7.1: The management plan and supporting documents shall provide:

- a) management objectives;
- b) description of the forest resources to be managed, environmental limitations, land use and ownership status, socio-economic conditions, and a profile of adjacent lands;
- c) description of silvicultural and/or other management system, based on the ecology of the forest in question and information gathered through resource inventories;
- d) rationale for rate of annual harvest and species selection;
- e) provisions for monitoring of forest growth and dynamics;
- f) environmental safeguards based on environmental assessments;
- g) plans for the identification and protection of rare, threatened and endangered species;
- h) maps describing the forest resource base including protected areas, planned management activities and land ownership;
- i) description and justification of harvesting techniques and equipment to be used.

In terms of the environmental assessment of potential impact of the plan on environmental values, compare indicators within criterion 6.1.

Plan gospodarowania oraz dokumentacja pomocnicza powinny obejmować:

- a) cele gospodarowania,
- b) opis zasobów leśnych podlegających gospodarowaniu, ograniczenia środowiskowe, użytkowania terenu, status własnościowy, warunki socjalno-ekonomiczne oraz charakter przyległych terenów,
- c) opis systemu gospodarki leśnej i innych systemów zarządzania opartych na ekologii, z uwzględnieniem listy zidentyfikowanych zasobów,
- d) racjonalne uzasadnienie poziomu rocznego pozyskania i selekcji gatunków,
- e) zasady monitorowania wzrostu i dynamiki lasu,
- f) zapewnienie ochrony środowiska w oparciu o ocenę wpływu na środowisko,
- g) plany identyfikacji i ochrony rzadkich, zagrożonych i ginących gatunków,
- h) mapy opisujące bazę surowcową lasu, zawierające obszary chronione, planowane działania gospodarcze i własność ziemi,
- h) opis i uzasadnienie stosowanych technik użytkowania i wykorzystywania sprzętu.

Odnosnie ocen potencjalnego oddziaływania planu gospodarowania na środowisko porównaj wskaźniki kryterium 6.1.

Indicator 7.1.1

SLIMF-s: FM shall have valid simplified forest management plan prepared according to national legislation including simplified environmental inventory with highlighted habitats and protected species.

Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania posiadają ważny uproszczony plan urządzenia lasu przygotowany według wymogów obowiązującego prawa zawierający uproszczoną inwentaryzację przyrodniczą obejmującą w szczególności siedliska i gatunki chronione prawnie.

Verifiers:

Review of the simplified forest management plan.

Weryfikatory:

Sprawdzenie, czy istnieje plan urządzenia lasu i czy zawiera wszystkie wymagane informacje.

<p>Indicator 7.1.2</p> <p>Large and medium FMU-s: FMU management plan, or its appendices shall include:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) management objective, b) a general description of the history, including ownership and use description of the forest management area,. c) a stand level description of the forest resources including area, site type/forest type, soil type, species, age class distribution, height, site class, average diameter (dbh) and volume, total volume increment; percentage of forest cover within the unit. d) provisions for monitoring of forest growth and dynamics, e) general description of monitoring system implemented to ensure conservation of protected areas and HCVF resources, f) maps describing the forest resource base including protected areas, planned management activities and land ownership, g) description and justification of harvesting techniques and equipment to be used. <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni: plan gospodarowania oraz dokumentacja pomocnicza powinny obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) cele gospodarowania, b) ogólny opis historii lasu, w tym tytuł własności oraz sposób użytkowania obszaru gospodarki leśnej, c) opis zasobów leśnych jakie obejmuje obszar jednostki na poziomie drzewostanu, w tym: powierzchnię, typy siedliskowe lasu, typ drzewostanu, typy gleb, skład gatunkowy drzewostanów, rozkład klas wieku, przeciętną wysokość i pierśnicę, całkowity przyrost roczny oraz przeciętną zasobność; procent pokrycia jednostki lasami, d) wytyczne monitorowania wzrostu i dynamiki elementów zasobów leśnych, e) opis stosowanego systemu monitorującego, wdrożonego w celu ochrony obszarów chronionych i obszarów o wysokich walorach ochronnych, f) mapy opisujące bazę surowcową lasu, zawierające obszary chronione, planowane działania gospodarcze oraz własność ziem, g) opis i uzasadnienie stosowanych technik pozyskania drewna oraz wykorzystywanego sprzętu. 	<p>Verifiers:</p> <p>Documents review</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 7.1.3</p> <p>The plan shall be consistent and technically detailed, given the size of the forest operation, complexity and intensity of forest operations.</p> <p>Plan gospodarowania jest technicznie spójny i wystarczająco szczegółowy, wzięwszy pod uwagę zakres działań gospodarczych oraz ich złożoność i intensywność.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Documents review.</p>
<p>Indicator 7.1.4</p>	<p>Verifiers:</p>

<p>Maps should be of sufficient quality to effectively guide field activities .</p> <p>Mapy są takiej jakości, by umożliwiły efektywne prowadzenie działań gospodarczych.</p>	<p>Maps and documents review, field inspections.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie map, dokumentów, wizyty terenowe.</p>
<p>Indicator 7.1.5</p> <p>Management plans or related annual operating or harvesting plans shall be available to staff and implemented in the field.</p> <p>Plany gospodarowania oraz wynikające z niego roczne plany gospodarcze lub plany pozyskania, są w posiadaniu personelu i są wykorzystywane w terenie.</p>	<p>Verifiers: Interview with staff, field visits, inspection of documents</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, wywiad z personelem, sprawdzanie dokumentów.</p>
<p>Criterion 7.2: The management plan shall be periodically revised to incorporate the results of monitoring or new scientific and technical information, as well as to respond to changing environmental, social and economic considerations.</p> <p>Należy dokonywać okresowych rewizji planu gospodarowania tak, by możliwym było włączenie wyników monitoringu, nowych informacji naukowych i technicznych oraz reagowanie na zmieniające się warunki środowiskowe, społeczne i ekonomiczne.</p>	
<p>Indicator 7.2.1</p> <p>Management plan (and/or annual operating plan) revision or adjustments shall occur in timely manner, with revision period not more than 10 years.</p> <p>Plan gospodarowania (i/lub roczny plan gospodarczy) jest poddawany uaktualnieniu lub dostosowaniu regularnie, w okresie nie dłuższym niż 10 lat.</p>	<p>Verifiers: Review of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 7.2.2</p> <p>Large and medium FMU-s: Management plan revisions shall occur based on national legislation requirements and incorporate changing silvicultural, environmental, social and economic conditions.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni: uaktualnienia planu gospodarowania dokonywane są według obowiązujących w kraju procedur oraz uwzględniają zmieniające się uwarunkowania leśne, środowiskowe, społeczne i ekonomiczne.</p>	<p>Verifiers: Review of documents.</p> <p>Weryfikatory i wytyczne : Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Indicator 7.2.3</p> <p>SLIMF FMU-s: Management plan revisions shall follow national procedures.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania: rewizje planów gospodarowania dokonywane są według obowiązujących w kraju procedur.</p>	<p>Verifiers: Review of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Criterion 7.3: Forest workers shall receive adequate training and supervision to ensure proper implementation of the management plan.</p> <p>Pracownicy leśni są odpowiednio przeszkoleni i będą nadzorowani tak, by zapewnić właściwe wdrożenie zadań w ramach planu gospodarowania.</p>	
<p>Indicator 7.3.1</p> <p>Large and medium FMU-s: employees shall have qualifications, preferably nationally recognized, ensuring</p>	<p>Verifiers: Interview with staff and inspection of qualifications.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>

<p>that they are able to plan and organize forest operations and execute other elements of the management plan.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni: pracownicy będą posiadać odpowiednie kwalifikacje - najlepiej uznane w skali krajowej – gwarantujące, że są oni w stanie planować i organizować działania gospodarcze oraz realizować inne założenia planu gospodarowania.</p>	
<p>Indicator 7.3.2</p> <p>Large and medium FMU-s: training plan shall exist and be implemented.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni posiadają i realizują plan szkoleń pracowników.</p>	<p>Verifiers: Documents review, interview with staff.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wywiad z pracownikami.</p>
<p>Indicator 7.3.3</p> <p>Large and medium FMU-s: relevant staff shall receive training in biodiversity issues.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni: pracownicy zostali przeszkoleni w zakresie zagadnień związanych z różnorodnością biologiczną.</p>	<p>Verifiers: Interviews with staff.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z pracownikami.</p>
<p>Indicator 7.3.4</p> <p>All the actions executed by employees and contractors are supervised and executed with accordance to the content of the management plan and it's elements introduced during plan evaluation.</p> <p>Wszystkie prace wykonywane przez pracowników i podwykonawców są nadzorowane i wykonywane zgodnie z treścią planów gospodarowania oraz elementów wprowadzonych w trakcie uaktualnień.</p>	<p>Verifiers: Interview with staff. Inspection of documents. See also 4.1.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z pracownikami, sprawdzenie dokumentów. Patrz także 4.1.</p>
<p>Criterion 7.4: While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the primary elements of the management plan, including those listed in Criterion 7.1.</p> <p>Uwzględniając poufność informacji, gospodarze lasu udostępnią opinii publicznej podsumowanie podstawowych elementów gospodarowania lasu, z uwzględnieniem tych, ujętych w kryterium 7.1.</p>	
<p>Indicator 7.4.1</p> <p>Large FMU-s: Forest Manager shall produce a public summary of the management plan that are available in printed versions or published on the Internet. Summaries shall include the primary elements of the management plan, including those listed in Criterion.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej powierzchni udostępniają publicznie streszczenia (podsumowania) planów gospodarowania uwzględniające podstawowe elementy, w tym opisane w kryterium 7.1. Streszczenia są dostępne w wersji drukowanej lub na stronach internetowych.</p>	<p>Verifiers: Review of publicly available summaries.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dostępności streszczeń.</p>
<p>Indicator 7.4.2</p> <p>SLIMF and medium FMU-s: At minimum FM shall provide upon request access to relevant parts of the management plan to stakeholders who have interest in the forest management activities of FMU (e.g. neighbouring landowners, local inhabitants, social and environmental stakeholders) .</p>	<p>Verifiers: Interview with stakeholders.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z zainteresowanymi.</p>

<p><u>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania oraz średniej powierzchni</u> zapewniają na życzenie dostęp do odpowiednich części planów gospodarowania stronom zainteresowanym, mającym interes w działaniach gospodarczych na terenie lasu (właściciele gruntów przyległych, lokalni mieszkańcy, organizacje przyrodnicze).</p>	
<p>PRINCIPLE 8: MONITORING AND ASSESSMENT:</p>	
<p>MONITORING SHALL BE CONDUCTED APPROPRIATE TO THE SCALE AND INTENSITY OF FOREST MANAGEMENT TO ASSESS THE CONDITION OF THE FOREST, YIELDS OF FOREST PRODUCTS, CHAIN OF CUSTODY, MANAGEMENT ACTIVITIES AND THEIR SOCIAL AND ENVIRONMENTAL IMPACTS</p>	
<p>ZASADA 8: MONITOROWANIE I OCENA:</p>	
<p>NALEŻY PROWADZIĆ MONITOROWANIE, STOSOWNIE DO ZAKRESU I INTENSYWNOŚCI GOSPODARKI LEŚNEJ, W CELU DOKONANIA OCENY STANU LASU, ILOŚCI POZYSKIWANYCH PRODUKTÓW LEŚNYCH, KONTROLI POCHODZENIA PRODUKTU, DZIAŁAŃ GOSPODARCZYCH ORAZ ICH WPŁYWU SPOŁECZNEGO I ŚRODOWISKOWEGO.</p>	
<p>Criterion 8.1</p>	<p>The frequency and intensity of monitoring should be determined by the scale and intensity of forest management operations as well as the relative complexity and fragility of the affected environment. Monitoring procedures should be consistent and replicable over time to allow comparison of results and assessment of change.</p> <p>Częstotliwość i intensywność monitoringu powinna zależeć od skali i intensywności działań gospodarczych oraz stopnia złożoności i wrażliwości środowiska, którego te działania dotyczą. Procedury monitorowania powinny być spójne i powtarzalne, tak aby można było dokonywać porównywania wyników oraz oceny zmian.</p>
<p>Wskaźnik 8.1.1</p> <p>Large and medium FMU-s: FM shall have monitoring procedures for consistent and recurrent monitoring of the aspects mentioned in 8.2, which allows comparison of the results and assessment of changes.</p> <p><u>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni</u> posiadają procedury spójnego i okresowego monitoringu wszystkich aspektów wymienionych w kryterium 8.2, pozwalających na porównanie wyników i ocenę zmian.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Wskaźnik 8.1.2</p> <p>SLIME FMU-s: FM shall at a minimum conduct monitoring in connections with harvesting operations and re-forestation.</p> <p><u>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania</u> prowadzą monitoring przynajmniej w związku z operacjami pozyskania drewna i zalesiania.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>

<p>Criterion 8.2 Forest management should include the research and data collection needed to monitor, at a minimum, the following indicators:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) yield of all forest products harvested; b) growth rates, regeneration and condition of the forest; c) composition and observed changes in the flora and fauna; d) environmental and social impacts of harvesting and other operations; e) costs, productivity, and efficiency of forest management. <p>W zakres gospodarki leśnej powinno wchodzić prowadzenie badań naukowych i gromadzenie danych niezbędnych do monitorowania przynajmniej poniższych wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ilości pozyskiwanych produktów; b) wielkości przyrostu, odnowienia oraz stanu lasu; c) składu oraz obserwowanych zmian w faunie i florze; d) środowiskowego i społecznego oddziaływania procesu pozyskiwania drewna i innych prac; e) kosztów, produktywności oraz wydajności gospodarki leśnej. 	
<p>Wskaźnik 8.2.1</p> <p>Large and medium FMU-s: Organisation have implemented monitoring plan which identify/describe observed changes in conditions in terms of:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) growth increment rates, forest regeneration and species composition and age structure of forest resources, b) commercial harvest of NTFP such as seeds, seedling, game, greenery and Christmas trees, c) environmental changes affecting flora, fauna, soil and water resources (e.g. erosion, outbreak of pest, spreading of invasive species, observed nesting sites for endangered bird species), see 6.2.1., d) socioeconomic aspects (e.g. forest management costs, yields of all products, changes in community and worker relations or conditions), e) forest areas identified as high conservation values (criterion 9, HCV) <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni posiadają wdrożony plan monitoringu, który pozwala na obserwowanie zmian:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tempa przyrostu, odnowienia, składu gatunkowego i struktury wiekowej zasobów leśnych, b) gospodarczego pozyskania nieдрzewnych produktów leśnych, takich jak nasiona, sadzonki, zwierzyzna łowna, stroisz i choinki, c) zmian środowiskowych, wpływających na florę, faunę, glebę, zasoby wodne (erozja, gradacje szkodników, gatunki inwazyjne, miejsca gniazdowania zagrożonych gatunków ptaków), patrz punkt 6.2.1., d) społeczno-gospodarczych aspektów (koszty gospodarki leśnej, ilości wszystkich pozyskiwanych produktów, zmiany relacji i warunków społecznych i pracowniczych), e) zidentyfikowanych obszarów leśnych o szczególnych walorach ochronnych (kryterium 9, HCV). 	<p>Verifiers: Documents review.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>

<p>Wskaźnik 8.2.2</p> <p>SLIMF FMU-s: Forest Manager shall at minimum have yearly records of harvested products (species and volume) during management plan period.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania posiadają przynajmniej ewidencję roczną pozyskiwanego drewna (mas i gatunków) w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.</p>	<p>Verifiers: Documents review.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Wskaźnik 8.2.3</p> <p>SLIMF FMU-s: Forest Manager shall ensure that inventory data is regularly updated with periodic management plan revision.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania: zarządzający lasem zapewnia, że dane inwentaryzacyjne są regularnie aktualizowane wraz z okresowym planem urządzenia lasu.</p>	<p>Verifiers: Documents review.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Criterion 8.3 Documentation shall be provided by the forest manager to enable monitoring and certifying organisations to trace each forest product from its origin, a process known as the “chain of custody.”</p> <p>Gospodarz lasu udostępni dokumentację, która umożliwi organizacjom monitorującym i certyfikującym prześledzenie drogi powstania każdego produktu leśnego, czyli procesu określanego mianem kontroli pochodzenia produktu.</p>	
<p>Wskaźnik 8.3.1</p> <p>Invoices, waybills and other applicable documentation related to transport of forest products shall be kept in a head office and/or shall be easily available for inspection.</p> <p>Faktury, listy przewozowe oraz inne stosowne dokumenty związane z transportem produktów leśnych są przechowywane w siedzibie głównej i są dostępne dla celów kontroli.</p>	<p>Verifiers: Documents inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Wskaźnik 8.3.2</p> <p>In case FM is also handling non-certified timber or products, FM shall clearly distinguish certified products from non-certified products through marks or labels, separate storage, and accompanying marked invoices or waybills.</p> <p>W przypadku, gdy zarządzający prowadzi obrót drewnem lub innymi produktami niecertyfikowanymi, certyfikowane produkty leśne wyróżniać będą odpowiednie oznaczenia, osobne miejsca przechowywania oraz stosownie oznaczone faktury i listy przewozowe.</p>	<p>Verifiers: Document inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Wskaźnik 8.3.3</p> <p>Written procedures that ensure the certified status of sold products is clearly indicated on invoices and transport documents shall be establish and implemented.</p> <p>Są wdrożone pisemne procedury zapewniające możliwość jasnego oznaczenia na fakturach i dokumentach transportowych faktu certyfikacji wyrobów.</p>	<p>Verifiers: Review of documents.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>

Wskaźnik 8.3.4		Verifiers:
<p>Illegally logged wood reclaimed by the manager shall not be sold as certified.</p> <p>Drewno pozyskane nielegalnie, które zostało skonfiskowane przez zarządzającego lasem nie może być sprzedane jako certyfikowane.</p>		<p>Sprawdzenie dokumentów, wywiady z pracownikami odpowiedzialnymi za sprzedaż.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dokumentów, wywiady z pracownikami odpowiedzialnymi za sprzedaż.</p>
Criterion 8.4	<p>The results of monitoring shall be incorporated into the implementation and revision of the management plan. The results of monitoring shall be incorporated into the implementation and revision of the management plan.</p> <p>Wyniki monitoringu zostaną włączone w proces wdrażania i rewizji planu gospodarowania.</p>	
Wskaźnik 8.4.1		Verifiers:
<p><u>Large and medium FMU-s:</u> Monitoring data as required in indicator 8.2.1 shall be considered for management plan revision.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni: dane zebrane podczas monitoringu wymaganego według wskaźnika 8.2.1. brane są pod uwagę podczas uaktualnienia planu gospodarowania.</p>		<p>Documents review.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzanie dokumentów.</p>
Wskaźnik 8.4.2		Verifiers:
<p><u>SLIMF FMU-s:</u> FM shall ensure that the management plan is reviewed periodically according to national legislation.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania: plan urządzenia lasu jest uaktualniany okresowo według krajowego prawa.</p>		<p>Documents review.</p> <p>See also criterion 7.2</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzanie dokumentów.</p> <p>Patrz także kryterium 7.2.</p>
Criterion 8.5	<p>While respecting the confidentiality of information, forest managers shall make publicly available a summary of the results of monitoring indicators, including those listed in Criterion 8.2.</p> <p>Uznając poufność informacji, gospodarze lasu udostępnią opinii publicznej podsumowanie wyników monitorowania, z uwzględnieniem ujętych w kryterium 8.2.</p>	
Wskaźnik 8.5.1		Verifiers:
<p><u>Large FMU-s:</u> FM shall produce a public summary of the monitoring results providing for indicators listed in Criterion 8.2. (for example published on the internet).</p> <p>Zarządzający lasami o dużych powierzchniach: publikuje się ogólnie dostępne podsumowanie wyników monitoringu (np. w internecie) uwzględniającego wskaźniki opisane w kryterium 8.2.</p>		<p>Inspection of documents availability.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie dostępności dokumentów.</p>
Wskaźnik 8.5.2		Verifiers:
<p><u>SLIMF and medium FMU-s:</u> FM shall provide upon request access to monitoring results mentioned in 8.1.2, 8.2.2, 8.2.3 as well as relevant parts of the management plan to stakeholders who have interest in the forest management activities of FMU (e.g. neighbouring landowners and local inhabitants, social and environmental stakeholders).</p>		<p>Interview with FM representatives and stakeholders.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Wywiad z zainteresowanymi i zarządzającymi.</p>

Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania oraz średniej powierzchni: zarządzający umożliwi na życzenie dostęp do rezultatów monitoringu opisanego we wskaźnikach 8.1.2., 8.2.2., 8.2.3. i odpowiednie części planu gospodarowania zainteresowanym, posiadającym interes w działaniach gospodarczych na terenie lasu (właściciele gruntów przyległych, lokalni mieszkańcy, przyrodniczy).

PRINCIPLE 9: MAINTENANCE OF HIGH CONSERVATION VALUE FORESTS:

MANAGEMENT ACTIVITIES IN HIGH CONSERVATION VALUE FORESTS SHALL MAINTAIN OR ENHANCE THE ATTRIBUTES, WHICH DEFINE SUCH FORESTS. DECISIONS REGARDING HIGH CONSERVATION VALUE FORESTS SHALL ALWAYS BE CONSIDERED IN THE CONTEXT OF A PRECAUTIONARY APPROACH.

ZASADA 9: ZACHOWANIE LASÓW O SZCZEGÓLNEJ WARTOŚCI:

GOSPODARKA LEŚNA W LASACH O SZCZEGÓLNEJ WARTOŚCI OCHRONNEJ SŁUŻY ZACHOWANIU I WZMACNIANIU CECH CHARAKTERYSTYCZNYCH DLA TYCH LASÓW. ZASADA ZAPOBIEGANIA ZAWSZE JEST WIODĄCĄ W PROCESIE PODEJMOWANIA DECYZJI DOTYCZĄCYCH LASÓW O SZCZEGÓLNEJ WARTOŚCI

Criterion 9.1 Assessment to determine the presence of the attributes consistent with High Conservation Value Forests will be completed, appropriate to scale and intensity of forest management.

Opracowana jest ocena umożliwiająca stwierdzenie występowania cech świadczących o szczególnej wartości lasów, stosownie do skali i intensywności działań gospodarczych w lesie.

Wskaźnik 9.1.1

Large and medium FMU-s: FM shall have written procedures for identifying and recording HCVF areas preceded by analysis of attributes consistent with HCVF as well as social and cultural values.

Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni posiadają pisemne procedury identyfikowania lasów o szczególnej wartości ochronnej, poprzedzone analizą ich biologicznej wartości i walorów społeczno-kulturowych.

Verifiers:

Inspection of documents.

Weryfikatory:

Sprawdzenie dokumentów.

Wskaźnik 9.1.2

Large and medium FMU-s: FM shall determine the presence of HCVF according to available criteria, accepted by FSC Poland.

Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni określili występowanie lasów o szczególnych wartościach ochronnych zgodnie z dostępnymi kryteriami, uznanymi przez FSC-Polska.

Verifiers:

Inspection of documents.

Weryfikatory:

Sprawdzenie dokumentów.

Wskaźnik 9.1.3

Large and medium FMU-s: HCVF areas shall be presented on maps.

Zarządzający lasami o dużej i średniej powierzchni obszary określone jako posiadające szczególne wartości, są zaznaczone na mapach.

Verifiers:

Inspection of maps.

Weryfikatory:

Sprawdzenie map.

Wskaźnik 9.1.4

Verifiers:

<p>SLIME FMU-s: FM shall carry out general, self evaluation of HCVF forest areas preceded by analysis of attributes consistent with HCVF according to criteria accepted by FSC Poland.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania: została przeprowadzona ogólna ocena występowania lasów o szczególnych wartościach przez zarządzającego lasem zgodnie dostępnymi kryteriami uznanymi przez FSC-Polska, wraz z analizą ich cech ochronnych.</p>	<p>Interview with staff, review of documents.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z zarządzającym, sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Criterion 9.2 The consultative portion of the certification process must place emphasis on the identified conservation attributes, and options for the maintenance thereof.</p> <p>Część konsultacyjna procesu certyfikacyjnego musi skoncentrować się na zidentyfikowanych cechach, świadczących o szczególnej wartości lasu oraz na alternatywnych sposobach ich ochrony.</p>	
<p>Wskaźnik 9.2.1</p> <p>Large FMU-s: Local stakeholders including environmental NGOs should be consulted to identify HCVF.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej powierzchni: w celu zidentyfikowania lasów o szczególnej wartości ochronnej prowadzi się konsultacje z miejscowymi stronami zainteresowanymi, uwzględniając przedstawicieli przyrodniczych organizacji pozarządowych.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents, interview with stakeholders</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów, wywiad z zainteresowanymi.</p>
<p>Wskaźnik 9.2.2</p> <p>Large FMU-s: FM shall document the stakeholder consultation process in written.</p> <p>Zarządzający lasami o dużej powierzchni: proces konsultacji stron zainteresowanych jest pisemnie udokumentowany.</p>	<p>Verifiers: Sprawdzenie dokumentów.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Wskaźnik 9.2.3</p> <p>Stakeholder consultations shall aim to adjustment of forest activities to protect HCVF values.</p> <p>Konsultacje ze stronami zainteresowanymi mają na celu dostosowanie działań gospodarczych do wymogów ochrony wartości tych lasów.</p>	<p>Verifiers: Interview of documents, field inspection.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów. Wizyty terenowe.</p>
<p>Criterion 9.3 The management plan shall include and implement specific measures that ensure the maintenance and/or enhancement of the applicable conservation attributes consistent with the precautionary approach. These measures shall be specifically included in the publicly available management plan summary.</p> <p>Plan gospodarowania zawiera konkretne wskazania, gwarantujące zachowanie i/lub poprawę określonych walorów lasów o szczególnej wartości ochronnej, w myśl zasady zapobiegania. Wskazania te zostaną wdrożone w oparciu o plan gospodarowania i wyszczególnione w ramach publicznie dostępnego podsumowania tego planu.</p>	
<p>Wskaźnik 9.3.1</p> <p>Large FMU-s: Measures to maintenance and enhance HCVF values and officially protected areas shall be available in public summary of the management plan.</p>	<p>Verifiers: Inspection of availability and the content of forest management plan summary.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dostępności i treści podsumowania.</p>

<p>Zarządzający lasami o dużej powierzchni: środki i działania służące ochronie, zachowaniu i wzmocnieniu szczególnych wartości lasów i powierzchni podlegających oficjalnej ochronie są opisane w publicznie dostępnym podsumowaniu planu gospodarowania.</p>	
<p>Wskaźnik 9.3.2</p> <p>SLIMF and medium FMU-s: The FM shall provide upon request access to the information on protection measures of HCV forest areas in the FMU.</p> <p>Zarządzający lasami o niewielkiej powierzchni lub niskiej intensywności użytkowania oraz średniej powierzchni: udostępnia się na żądanie informacje na temat stosowanych sposobów ochrony szczególnych wartości lasów.</p>	<p>Verifiers: Interview with FM representatives and stakeholders.</p> <p>Weryfikatory: Wywiad z zarządzającym i zainteresowanymi.</p>
<p>Wskaźnik 9.3.3</p> <p>Management measures in forests with HCV's follow the principle to avoid any actions which can cause the loss of their conservation value.</p> <p>Sposób gospodarowania w lasach o szczególnej wartości ochronnej obejmuje podejście zapobiegawcze w celu utrzymania charakterystycznych wartości ochronnych tych lasów.</p>	<p>Verifiers: Field inspection, interview with management staff.</p> <p>Weryfikatory: Wizyty terenowe, wywiad z zarządzającymi.</p>
<p>Criterion 9.4 Annual monitoring shall be conducted to assess the effectiveness of the measures employed to maintain or enhance the applicable conservation attributes.</p> <p>Prowadzi się regularny monitoring, mający na celu ocenę efektywności zastosowanych środków, służących zachowaniu lub poprawie stosownych walorów lasów o szczególnej wartości ochronnej.</p>	
<p>Wskaźnik 9.4.1</p> <p>HCVF shall be monitored on a regular basis to avoid activities that might endanger their conservation values.</p> <p>Lasy o szczególnej wartości są monitorowane regularnie tak, by uniknąć działań, które mogłyby zagrozić walorom tych lasów.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents .</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.</p>
<p>Wskaźnik 9.4.2</p> <p>Forest features, crucial for recognizing them as high conservation value shall be monitored and analyzed, expanding the range of forest monitoring listed in Criterion 8.2. Monitoring enables observation of negative trends in relation to high conservation values.</p> <p>Wartości warunkujące uznanie lasów za szczególne należy monitorować i analizować poszerzając zakres działań wymienionych w kryterium 8.2. Monitoring umożliwia ocenę negatywnych trendów w nawiązaniu do wartości ochronnych.</p>	<p>Verifiers: Inspection of documents. See also 8.2.</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów. Patrz także 8.2.</p>

PRINCIPLE 10: PLANTATIONS

PLANTATIONS SHALL BE PLANNED AND MANAGED IN ACCORDANCE WITH PRINCIPLES AND CRITERIA 1-9, AND PRINCIPLE 10 AND ITS CRITERIA. WHILE PLANTATIONS CAN PROVIDE AN ARRAY OF SOCIAL AND ECONOMIC BENEFITS, AND CAN CONTRIBUTE TO SATISFYING THE WORLD'S NEEDS FOR FOREST PRODUCTS, THEY SHOULD COMPLEMENT THE MANAGEMENT OF, REDUCE PRESSURES ON, AND PROMOTE THE RESTORATION AND CONSERVATION OF NATURAL FORESTS. FOREST TREE NURSERIES, SEED ORCHARDS AND OTHER AREA PROVIDING MATERIAL NECESSARY FOR REGENERATION ARE NOT CONSIDERED PLANTATIONS BUT INSTRUMENTAL AREAS OF FOREST MANAGEMENT.

Due to currently ongoing process of International FSC P&C revision respective indicators for Poland will be revised after finalisation of international consultation process.

ZASADA 10: PLANTACJE

PLANTACJE NALEŻY PLANOWAĆ I PROWADZIĆ ZGODNIE Z ZASADAMI I KRYTERIAMI 1-9, ZASADĄ 10 I JEJ KRYTERIAMI. PLANTACJE MOGĄ DOSTARCZAĆ SZEREГУ KORZYŚCI SPOŁECZNYCH I EKONOMICZNYCH ORAZ MOGĄ SIĘ PRZYCZYNIAC DO ZASPOKOJENIA ŚWIATOWEGO ZAPOTRZEBOWANIA NA PRODUKTY LEŚNE. PLANTACJE POWINNY UZUPEŁNIAĆ PROCES GOSPODAROWANIA LASAMI NATURALNYMI ORAZ PROMOWAĆ ODNOWĘ I OCHRONĘ LASÓW NATURALNYCH. SZKÓŁKI LEŚNE, PLANTACJE NASIENNE I INNE OBSZARY DOSTARCZAJĄCE MATERIAŁU KONIECZNEGO DO UTRZYMANIA ODNOWIENIA LASU, NIE SĄ TRAKTOWANE JAKO PLANTACJE W MYŚL NINIEJSZEJ ZASADY.

Z uwagi na trwający obecnie proces rewizji międzynarodowych standardów w zakresie Plantacji oraz kształtującą się nową politykę międzynarodową dotyczącą plantacji, wskaźniki do niżej wymienionych aktualnie obowiązujących kryteriów zostaną opracowane w terminie późniejszym.

Criterion 10.1	<p>The management objectives of the plantation, including natural forest conservation and restoration objectives, shall be explicitly stated in the management plan, and clearly demonstrated in the implementation of the plan.</p> <p>Cele gospodarcze plantacji, w tym ochrona lasów naturalnych, zostaną wyraźnie określone w planie gospodarowania i wskazane w trakcie wdrażania planu.</p>
<p>Wskaźnik 10.1.1</p> <p>The aim of setting the plantation and forestation of all non forestry area shall be clearly defined.</p> <p>Cel założenia każdej plantacji, a także cel zalesienia gruntu nieleśnego, jest jasno określony.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Inspection of documents (the aim of establishing of choosen plantations).</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie celu założenia plantacji dla wybranych przypadków.</p>
Criterion 10.2	<p>The design and layout of plantations should promote the protection, restoration and conservation of natural forests, and not increase pressures on natural forests. Wildlife corridors, streamside zones and a mosaic of stands of different ages and rotation periods shall be used in the layout of the plantation, consistent with the scale of the operation. The scale and layout of plantation blocks shall be consistent with the patterns of forest stands found within the natural landscape.</p> <p>Plan i projekt plantacji powinien promować ochronę lasów naturalnych, a nie zwiększać presję na lasy naturalne. Przy projektowaniu plantacji, w zależności od skali działań gospodarczych, uwzględnione zostaną korytarze dla zwierzyny, strefy cieków wodnych oraz mozaika drzewostanów zróżnicowanych wiekowo oraz pod względem okresów rotacyjnych. Skala i układ zespołu plantacji będą zgodne z układem drzewostanów leśnych, występujących w naturalnym krajobrazie.</p>
<p>Wskaźnik 10.2.1</p> <p>Plantation does not have negative impact on neither environment nor natural forest.</p> <p>Założone plantacje nie wpływają negatywnie na środowisko ani na lasy naturalne.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Case study</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Analiza przypadków zakładania plantacji, o ile takie istnieją.</p>
Wskaźnik 10.2.2	<p>Verifiers:</p>

<p>Forestation of post agricultural areas does not have negative impact on neither environment nor biodiversity. Zalesienia gruntów porolnych nie wpływają negatywnie na środowisko ani na różnorodność biologiczną.</p>	<p>Case study. Interview with stakeholders Weryfikatory: Analiza wybranych zalesień - czy nie spowodowały zniszczenia cennych przyrodniczych elementów nieleśnych. Wywiad ze stronami trzecim.</p>
<p>Wskaźnik 10.2.3 When forestation takes place, it shall respect the need of reconstruction ecological corridors for non-forest species. Zakładając zalesienia powinno się uwzględnić potrzebę odtworzenia korytarzy ekologicznych dla gatunków nieleśnych.</p>	<p>Verifiers: Analysis of forestation examples set to reconstruct ecological corridors. Weryfikatory: Poszukiwanie przykładów zalesień tworzonych dla odbudowy korytarzy ekologicznych.</p>
<p>Wskaźnik 10.2.4 During the forestation and plantation, the need of conservation and preservation of the area and ecological corridors for non forest species, ponds and bogs with their watersides and watersides of watercourses shall be respected. Zakładając plantacje i zalesienia, uwzględniono konieczność ochrony i zachowania przestrzeni i korytarzy ekologicznych dla gatunków nieleśnych, oczek wodnych i bagienek, ich stref brzegowych, stref brzegowych cieków wodnych.</p>	<p>Verifiers: Plantation analysis and random forestations. Interview with stakeholders Weryfikatory: Analiza plantacji i wybranych zalesień. Wywiad ze stronami trzecimi.</p>
<p>Wskaźnik 10.2.5 Plantations and forestation of post agricultural areas shall not interfere with natural or semi natural landscape. Zakładane plantacje ani zalesienia gruntów porolnych nie stanowią dysonansu w krajobrazie naturalnym lub półnaturalnym.</p>	<p>Verifiers: Field trip in random forestation. Interview with stakeholders. Weryfikatory: Wizja terenowa wybranych zalesień. Wywiad ze stronami trzecimi.</p>
<p>Criterion 10.3 Diversity in the composition of plantations is preferred, so as to enhance economic, ecological and social stability. Such diversity may include the size and spatial distribution of management units within the landscape, number and genetic composition of species, age classes and structures. Preferowane jest zróżnicowanie w składzie gatunkowym plantacji, co umożliwi poprawę stabilności ekonomicznej, ekologicznej i społecznej. Zróżnicowanie to może przejawiać się poprzez wielkość i przestrzenny rozkład jednostek gospodarowania lasami na danym obszarze; liczbę i skład gatunkowy, klasy wiekowe i strukturę.</p>	
<p>Wskaźnik 10.3.1 A wide range of composition and structure diversity shall be introduced regarding the aim of the plantation or forestation. Wprowadza się zróżnicowanie składu i struktury plantacji oraz zalesień w maksymalnym stopniu możliwym z punktu widzenia celu ich prowadzenia.</p>	<p>Verifiers: Analysis of the composition and structure plantation or forestation. Weryfikatory: Analiza kształtowanego składu i struktury plantacji i zalesień.</p>
<p>Wskaźnik 10.3.2 Monolithic plantations shall be small. Monolityczne plantacje nie są zbyt duże.</p>	<p>Verifiers: Analysis of plantation size in terms of their stability. Special attention shall be paid to plantations above 10 ha Weryfikatory: Analiza wielkości plantacji, w aspekcie ich stabilności. Szczególna uwaga powinna być zwrócona na plantacje > 10ha.</p>

<p>Wskaźnik 10.3.3</p> <p>New stand composition of the forestation introduced to post agricultural areas provide their stability.</p> <p>Skład gatunkowy zalesień wprowadzanych na grunty porolne zapewnia ich stabilność.</p>	<p>Verifiers: Analysis of new stand composition in terms of i.a. brown root existence (Fomes annosus Fr.), fungi, insects or fire threat etc.in relation to future plantation/forestation stability.</p> <p>Weryfikatory: Analiza kształtowanego składu zalesień w aspekcie późniejszej stabilności powstających drzewostanów, z uwzględnieniem m.in. huby korzeniowej (Fomes annosus Fr.), zagrożeń od innych grzybów i owadów, zagrożenia pożarowego itp.</p>
<p>Criterion 10.4 The selection of species for planting shall be based on their overall suitability for the site and their appropriateness to the management objectives. In order to enhance the conservation of biological diversity, native species are preferred over exotic species in the establishment of plantations and the restoration of degraded ecosystems. Exotic species, which shall be used only when their performance is greater than that of native species, shall be carefully monitored to detect unusual mortality, disease, or insect outbreaks and adverse ecological impacts.</p> <p>O wyborze gatunków na plantację decyduje ich właściwość względem danego obszaru oraz ich stosowność z perspektywy celów gospodarczych. Aby poprawić ochronę bioróżnorodności, przy tworzeniu plantacji oraz odnowie zdegradowanych ekosystemów pierwszeństwo mają gatunki rodzime. Gatunki egzotyczne - stosowane na plantacjach wyłącznie wtedy, gdy ich oddziaływanie przewyższa wpływ gatunków rodzimych – są dokładnie monitorowane w celu wykrycia nadzwyczajnej śmiertelności, epidemii chorobowych, inwazji owadów oraz negatywnych wpływów ekologicznych.</p>	
<p>Wskaźnik 10.4.1</p> <p>Only the species that can constantly exist in local environmental conditions shall be introduced.</p> <p>Do uprawy wprowadza się tylko gatunki mogące trwale egzystować w lokalnych warunkach przyrodniczych.</p>	<p>Verifiers: Analysis of new stand composition and every case of foreign origin species introduction.</p> <p>Weryfikatory: Analiza składu gatunkowego, ze szczególnym prześledzeniem każdego przypadku zastosowania gatunku nierodzimego.</p>
<p>Wskaźnik 10.4.2</p> <p>Species that tend to be invasive shall not be introduced within new composition stand of plantation.</p> <p>W składzie gatunkowym plantacji nie wprowadza się gatunków, które mogłyby wykazywać tendencje inwazyjne.</p>	<p>Verifiers: Composition stand analysis regarding each case of foreign origin species introduced.</p> <p>Weryfikatory: Analiza składu gatunkowego, ze szczególnym prześledzeniem każdego przypadku zastosowania gatunku nierodzimego.</p>
<p>Wskaźnik 10.4.3</p> <p>Foreign origin species shall not be introduced into new composition stand of forestation.</p> <p>W składzie gatunkowym zalesień nie wprowadza się gatunków obcego pochodzenia.</p>	<p>Verifiers: Composition stand analysis.</p> <p>Weryfikatory: Analiza składu gatunkowego.</p>
<p>Criterion 10.5 A proportion of the overall forest management area, appropriate to the scale of the plantation and to be determined in regional standards, shall be managed so as to restore the site to a natural forest cover.</p> <p>Proporcja całkowitego obszaru podlegającego działaniom gospodarczym, stosowna do skali plantacji oraz określona w standardach regionalnych, będzie zagospodarowana w taki sposób, by przekształcić siedlisko w naturalne pokrycie leśne.</p>	
<p>Wskaźnik 10.5.1</p> <p>Plantation area shall not exceed 10% of forest area.</p> <p>Powierzchnia plantacji nie przekracza 10% powierzchni leśnej. pogwałca nia praw tradycji lub cywilnych.</p>	<p>Verifiers: Analysis of plantation size (limits applies only to the plantation, not forestation).</p> <p>Weryfikatory: Sprawdzenie powierzchni. Limit dotyczy tylko plantacji, a nie zalesień.</p>

<p>Criterion 10.6</p>	<p>Measures shall be taken to maintain or improve soil structure, fertility, and biological activity. The techniques and rate of harvesting, road and trail construction and maintenance, and the choice of species shall not result in long term soil degradation or adverse impacts on water quality, quantity or substantial deviation from stream course drainage patterns.</p> <p>Podjęte zostaną działania mające na celu zachowanie bądź poprawę struktury glebowej, żyzności oraz biologicznej aktywności. Techniki i tempo pozyskiwania drewna, budowa dróg i szlaków oraz ich utrzymanie, a także wybór gatunków nie spowodują długookresowej degradacji gleby, zmiany jakości wody oraz ilości lub znaczących odchyłań od przyjętych norm odwadniania cieków wodnych.</p>
<p>Wskaźnik 10.6.1</p> <p>Plantations shall not degrade soil.</p> <p>Plantacje i zalesienia nie degradują gleby.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Risk assessment of the plantation in terms of soil degradation. Assessment of species composition compliance with potential habitat type.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie plantacji pod kątem ich ew. wpływu na glebę. Sprawdzenie wybranych zalesień, zgodności ich składu gatunkowego z potencjalnym typem siedliskowym.</p>
<p>Wskaźnik 10.6.2</p> <p>Plantations and forestations shall not degrade water resources.</p> <p>Plantacje i zalesienia nie degradują zasobów wodnych.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Check of random plantations and forestations in terms of technologies used and their impact on nearest waters. Using herbicides, mechanic preparation and maintaining soil needs special attention.</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Sprawdzenie plantacji i wybranych zalesień pod kątem wpływu stosowanych na nich technologii prac na sąsiednie wody. Szczególną uwagę należy zwrócić na stosowanie herbicydów, mechaniczne przygotowanie i utrzymanie gleby itp.</p>
<p>Criterion 10.7</p>	<p>Measures shall be taken to prevent and minimize outbreaks of pests, diseases, fire and invasive plant introductions. Integrated pest management shall form an essential part of the management plan, with primary reliance on prevention and biological control methods rather than chemical pesticides and fertilizers. Plantation management should make every effort to move away from chemical pesticides and fertilizers, including their use in nurseries. The use of chemicals is also covered in Criteria 6.6 and 6.7.</p> <p>Podjęte zostaną kroki mające na celu zapobieganie lub zminimalizowanie możliwości inwazji szkodników, epidemii, wybuchu pożarów lub wprowadzania inwazyjnych gatunków roślin. Zintegrowany system zwalczania szkodników stanowić będzie zasadniczą część planu gospodarowania; nacisk położony będzie na metody zapobiegania i kontroli biologicznej raczej niż na walkę ze szkodnikami za pomocą chemicznych pestycydów i nawozów. Zarządzający plantacjami dołożą wszelkich starań, aby zminimalizować konieczność używania pestycydów i nawozów, również na szkółkach. Kwestia użycia substancji chemicznych została również poruszona w kryterium 6.6 i 6.7.</p>
<p>Wskaźnik 10.7.1</p> <p>Plantations shall be protected from fire and all threats that could destroy the aim of setting the plantation.</p> <p>Plantacje są chronione przed pożarami i wszelkimi szkodami które mogłyby zniweczyć cel ich istnienia.</p>	<p>Verifiers:</p> <p>Analysis of damage protection and damage avoiding system, case study For pesticides, pests and diseases see: Criterion 6.6, Criterion 6.7 For invasive species see Criterion 6.9</p> <p>Weryfikatory:</p> <p>Analiza stosowanych sposobów ochrony. Analiza przypadków wystąpienia szkód, pod kątem możliwości ich uniknięcia. Odnośnie użycia pestycydów patrz także kryterium 6.6, 6.7 Odnośnie gatunków inwazyjnych patrz także kryterium 6.9</p>

Criterion 10.8	<p>Appropriate to the scale and diversity of the operation, monitoring of plantations shall include regular assessment of potential on-site and off-site ecological and social impacts, (e.g. natural regeneration, effects on water resources and soil fertility, and impacts on local welfare and social well-being), in addition to those elements addressed in principles 8, 6 and 4. No species should be planted on a large scale until local trials and/or experience have shown that they are ecologically well-adapted to the site, are not invasive, and do not have significant negative ecological impacts on other ecosystems. Special attention will be paid to social issues of land acquisition for plantations, especially the protection of local rights of ownership, use or access.</p> <p>Stosownie do skali i zróżnicowania działań gospodarczych w lesie, monitorowanie plantacji obejmować będzie również regularną ocenę potencjalnego oddziaływania ekologicznego i społecznego w ramach plantacji i poza nią (np. naturalne odnowienia, wpływ na zasoby wodne, wpływ na dobrobyt społeczny). Ocena taka stanowić będzie uzupełnienie wskazań, zawartych w zasadach 8, 6 i 4. Żadne gatunki nie będą hodowane na szeroką skalę bez wcześniejszych prób i/lub doświadczeń, które potwierdzałyby ich ekologiczne dostosowanie do danego obszaru, brak inwazyjności oraz brak negatywnego, ekologicznego oddziaływania na inne ekosystemy. Szczególną uwagę będzie się przypisywać kwestiom społecznym, związanym z pozyskiwaniem terenów pod plantację, zwłaszcza zaś kwestiom ochrony miejscowych praw własności, użytkowania i dostępu.</p>	
Wskaźnik 10.8.1 Amount and types of gained products, scale of increment or scale of production on plantations as well as condition of the plantation are observed regularly. Ilość i rodzaje pozyskiwanych produktów, wielkość przyrostu lub produkcji na plantacjach oraz stan plantacji są regularnie obserwowane.		Verifiers: Document review. Weryfikatory: Sprawdzenie dokumentów.
Criterion 10.9	<p>Plantations established in areas converted from natural forests after November 1994 normally shall not qualify for certification. Certification may be allowed in circumstances where sufficient evidence is submitted to the certification body that the manager/owner is not responsible directly or indirectly of such conversion.</p> <p>Plantacje utworzone na obszarach przekształconych z lasów naturalnych po listopadzie 1994 normalnie nie są dopuszczane do certyfikacji. Certyfikacja może jednak nastąpić pod warunkiem, że istnieje wystarczający dowód, przedłożony organowi certyfikującemu, że gospodarz/właściciel nie jest bezpośrednio ani pośrednio odpowiedzialny za takie przekształcenie.</p>	
Wskaźnik 10.9.1 Plantations shall not be created at a cost to natural or semi natural forests. Nie tworzy się nowych plantacji kosztem lasów naturalnych ani półnaturalnych.		Verifiers: Check of dates and place of setting the plantation. Weryfikatory: Sprawdzenie dat i miejsc założenia plantacji.

APPENDIX A / ZAŁĄCZNIK A

LIST OF ALL VALID LEGAL REGULATIONS, BINDING INTERNATIONAL AGREEMENTS RELATED TO FOREST MANAGEMENT AND LISTS OF PROTECTED SPECIES.

LISTA PRZEPISÓW PRAWNYCH, WIĄŻĄCYCH UMÓW MIĘDZYNARODOWYCH ZWIĄZANYCH Z GOSPODARKĄ LEŚNĄ ORAZ ŹRÓDŁA LIST GATUNKÓW CHRONIONYCH.

Constitution / Konstytucja

KONSTYTUCJA Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. nr 78, poz. 483 z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471, z 2009 r, Nr 114, poz. 946)

Lists of Act's / Ustawy

USTAWA z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188, Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682, Nr 181, poz. 1524, z 2008 r. Nr 229, poz. 1539.

USTAWA z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147, Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99; z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321, Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464, Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388, Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646, Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983, Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733; Nr 130, poz. 1450, Nr 145, poz. 1638 z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592, Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804, Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316, Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935, Nr 164, poz. 1166, z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557, Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431, Nr 228, poz. 1506, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 79, poz. 662, Nr 131, poz. 1075)

USTAWA z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy. (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, Nr 106, poz. 668, Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127, Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405, Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608, Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732, Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587, Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288, Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 223, poz. 1460, Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241)

USTAWA z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy. (Dz. U. Nr 54 poz. 276)***

USTAWA z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086, Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 i 1364, Nr 169, poz. 1420, Nr 172, poz. 1440 i 1441, Nr 179, poz. 1486, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 170, poz. 1217)

USTAWA z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym. (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 81, poz. 875, Nr 110, poz. 1189, Nr 115, poz. 1229, z 2004 r. Nr 92, poz. 880, z 2005 r. Nr 130, poz. 1087, Nr 175, poz. 1462, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2009 r. Nr 92, poz. 753)

USTAWA z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne. (Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 31, poz. 206, Nr 42, poz. 334, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241)

USTAWA z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 170, poz. 1652, Nr 190, poz. 1865, Nr 217, poz. 2124, z 2004 r. Nr 121, poz. 1263, Nr 191, poz. 1956, Nr 273, poz. 2703, Nr 281, poz. 2784,

z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 113, poz. 954, Nr 163, poz. 1362, Nr 180, poz. 1495, z 2006 r. Nr 50, poz. 360, Nr 169, poz. 1200, Nr 170, poz. 1217, Nr 249, poz. 1834)

USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229, z 2003 r. Nr 52, poz. 452, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 100, poz. 835 i 836, z 2006 r. Nr 191, poz. 1410, z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z 2008 r. Nr 163, poz. 1015, z 2009 r. Nr 11, poz. 59)

USTAWA z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435, Nr 157, poz. 1315, Nr 167, poz. 1399, Nr 175, poz. 1460 i 1462, z 2006 r. Nr 227, poz. 1658, Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 59, poz. 405, Nr 64, poz. 427, Nr 181, poz. 1286, z 2008 r. Nr 163, poz. 1011, Nr 199, poz. 1227, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 340, Nr 69, poz. 595, Nr 92, poz. 753)

USTAWA z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2004 r. Nr 208, poz. 2128, Nr 281, poz. 2772, z 2005 r. Nr 132, poz. 1110, Nr 163, poz. 1362, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1420, Nr 175, poz. 1459, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 141, poz. 997, Nr 170, poz. 1217, Nr 195, poz. 1437, Nr 249, poz. 1832, z 2007 r. Nr 35, poz. 218, Nr 123, poz. 851, Nr 173, poz. 1219)

USTAWA z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze. (Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z 2006 r. Nr 133, poz. 934, Nr 170, poz. 1217, Nr 190, poz. 1399, Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, Nr 82, poz. 556, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 199, poz. 1227, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97)

USTAWA z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 88, poz. 587, Nr 99, poz. 665, Nr 127, poz. 880, Nr 191, poz. 1373, Nr 247, poz. 1844, z 2008 r. Nr 123, poz. 803, Nr 145, poz. 914, Nr 199, poz. 1227, Nr 206, poz. 1287, Nr 210, poz. 1321, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206)

USTAWA z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 oraz z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 12, poz. 63, z 2007 r. Nr 75, poz. 493, Nr 80, poz. 541, Nr 191, poz. 1374, z 2008 r. Nr 237, poz. 1657, z 2009 r. Nr 1, poz. 3)

USTAWA z dnia 12 lipca 1995 r. o ochronie roślin uprawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 171 poz.1398 - tekst jednolity)***

USTAWA z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie. (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 i Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, z 2009 r. Nr 92, poz. 753)

USTAWA z dnia 25 kwietnia 1996 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 18, poz. 82)

USTAWA z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt. (Dz. U. Nr 111 poz. 724, Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z 2004 r. Nr 69, poz. 625, Nr 92, poz. 880, Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 33, poz. 289, Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 249, poz. 1830, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 668, Nr 92, poz. 753.)

USTAWA z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych. (Dz. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 149, poz. 1078, Nr 218, poz. 1592, Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 25, poz. 162)

USTAWA z dnia 26 lipca 2000 r. o nawozach i nawożeniu. (Dz. U. Nr 89, poz. 991)***

USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, Nr 88, poz. 587, z 2008 r. Nr 138, poz. 865, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 666.)

USTAWA z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, Nr 111, poz. 708, Nr 138, poz. 865, Nr 154, poz. 958, Nr 171, poz. 1056, Nr 199, poz. 1227, Nr 223, poz. 1464, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 19, poz. 100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz. 666, Nr 130, poz. 1070)

USTAWA z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym. (Dz. U. Nr 73, poz. 761, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 64, poz. 565)

USTAWA z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (Dz. U. Nr 73 poz. 764, z 2003 r. Nr 46, poz. 392)

USTAWA z dnia 6 lipca 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Program dla Odry - 2006". (Dz. U. Nr 98, poz. 1067)

USTAWA z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju. (Dz. U. Nr 97, poz. 1051, z 2003r. Dz. U. Nr 113, poz. 1068)

USTAWA z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, tekst jednolity z uwzględnieniem ustawy zmieniającej z 3.06.2005 (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, Nr 267, poz. 2255, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 21, poz. 125, Nr 64, poz. 427, Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587, Nr 147, poz. 1033, Nr 176, poz. 1238, Nr 181, poz. 1286, Nr 231, poz. 1704, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, Nr 227, poz. 1505)

USTAWA z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw. (Dz. U. Nr 100, poz. 1085)

USTAWA z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110)

USTAWA z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym. (Dz. U. Nr 200, poz. 1682, Nr 216, poz. 1826)

USTAWA z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2003 r. Nr 7, poz. 78)

USTAWA z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia oraz ustawy - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 46, poz. 392)

USTAWA z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717)

USTAWA z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz. U. Nr 80, poz. 721)

USTAWA z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 271, Nr 80, 541, Nr 191, poz. 1362, z 2009 r. Nr 69, poz. 591, Nr 98, poz. 817)

USTAWA z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. Nr 137, poz. 1300)

USTAWA z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz. U. Nr 229, poz. 2273)

USTAWA z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94)

USTAWA z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177)

USTAWA z dnia 31 marca 2004 r. o klasyfikacji drewna surowego nieobrobionego (Dz. U. Nr 93, poz. 886)***

USTAWA z dnia 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 91, poz. 876)***

USTAWA z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220)

USTAWA z dnia 20 kwietnia 2004 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 93, poz. 898, z 2007 r. Nr 80, poz. 541, Nr 147, poz. 1033)

USTAWA z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 68)

USTAWA z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 89, poz. 589, z 2008 r. Nr 237, poz. 1656, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 20, poz. 106)

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493)

USTAWA z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu. (Dz. U. Nr 147, poz. 1033)

USTAWA z dnia 12 czerwca 2008 r. uchylająca ustawę o klasyfikacji drewna surowego nieobrobionego (Dz. U. Nr 138, poz. 863)
klasyfikacji drewna surowego nieobrobionego (Dz. U. Nr 138, poz. 863)

Minister Council's Regulations / Rozporządzenia Rady Ministrów

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. Nr 109 poz. 704.)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz sposobu ich dokumentowania, a także zakresu informacji zamieszczanych w rejestrze wypadków przy pracy. (Dz. U. Nr 115, poz. 744)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 4 grudnia 2002 r. w sprawie gatunków zwierząt chronionych wyrządzających szkody, za które odpowiada Skarb Państwa. (Dz. U. Nr 205, poz. 1732)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy, przyporządkowania zbiorników wód podziemnych do właściwych obszarów

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz. U. z 2003 r. Nr 16, poz. 149)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami. (Dz. U. Nr 239, poz. 2036)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 29 czerwca 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 158, poz. 1652)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 174, poz. 1809)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na pomoc techniczną dla jednostek organizacyjnych i organów realizujących zadania związane z rozwojem obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 198, poz. 2036)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 2 listopada 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 246, poz. 2468)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie wysokości opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami (Dz. U. Nr 13, poz. 90)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. Nr 126, poz. 878)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 23 listopada 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz sposobu ich dokumentowania, a także zakresu informacji zamieszczanych w rejestrze wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 215, poz. 1582)

Ministers' Regulations / Rozporządzenia Ministrów

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. Nr 109 poz. 704.)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 28 lipca 1998 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz sposobu ich dokumentowania, a także zakresu informacji zamieszczanych w rejestrze wypadków przy pracy. (Dz. U. Nr 115, poz. 744)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 4 grudnia 2002 r. w sprawie gatunków zwierząt chronionych wyrządzających szkody, za które odpowiada Skarb Państwa. (Dz. U. Nr 205, poz. 1732)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy, przyporządkowania zbiorników wód podziemnych do właściwych obszarów

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz. U. z 2003 r. Nr 16, poz. 149)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami. (Dz. U. Nr 239, poz. 2036)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 29 czerwca 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 158, poz. 1652)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 174, poz. 1809)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na pomoc techniczną dla jednostek organizacyjnych i organów realizujących zadania związane z rozwojem obszarów wiejskich (Dz. U. Nr 198, poz. 2036)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 2 listopada 2004 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 246, poz. 2468)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie wysokości opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami (Dz. U. Nr 13, poz. 90)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. Nr 126, poz. 878)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 23 listopada 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz sposobu ich dokumentowania, a także zakresu informacji zamieszczanych w rejestrze wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 215, poz. 1582)

Ministry decrees / Zarządzenia Ministra

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ ORAZ ZDROWIA z dnia 19 marca 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze przenośników. (Dz. U. Nr 13 poz. 51)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ ORAZ ZDROWIA z dnia 15 maja 1954 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy użytkowaniu butli z gazami sprężonymi, skroplonymi i rozpuszczonymi pod ciśnieniem. (Dz.U.1954.29.115; zmiany:Dz.U. z 1971 r. Nr 23, poz. 216; Dz. U. z 1999 r. Nr 75, poz. 846)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej. (Dz. U. z dnia 7 września 1992 r.; nr 67 poz. 337.)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 29 listopada 1995 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac z zakresu gospodarki leśnej (Dz. U. Nr 147, poz. 716)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie szczegółowych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. Nr 62, poz. 285)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej. (Dz. U. Nr 62, poz. 287)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby. (Dz. U. Nr 62, poz. 288)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy. (Dz. U. Nr 69, poz. 332)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ z dnia 1 lipca 1996 r. w sprawie wprowadzenia zakazu stosowania, obrotu i transportu niektórych niebezpiecznych substancji chemicznych. (Dz. U. Nr 86, poz. 393)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. Nr 129, poz. 844)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ z dnia 7 października 1997 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 132, poz. 877)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ z dnia 12 stycznia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze ciągników, maszyn, narzędzi i urządzeń technicznych stosowanych w rolnictwie (Dz. U. Nr 12, poz. 51)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie wprowadzenia obowiązku stosowania niektórych Polskich Norm dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. nr 148 poz. 974)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu. (Dz. U. z 1999 r. Nr 3, poz. 16)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ochrony i zbioru płodów runa leśnego oraz zasad lokalizowania pasiek na obszarach leśnych. (Dz. U. z 1999 r. Nr 6, poz. 42)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU I GOSPODARKI MORSKIEJ z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 43, poz. 430)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA z dnia 16 sierpnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. (Dz. U. Nr 73, poz. 824)***

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych. (Dz. U. Nr 26, poz. 313, Dz. U. Nr 82, poz. 930)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 14 kwietnia 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy obsłudze obrabiarek do drewna (Dz. U. Nr 36, poz. 409)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 5 czerwca 2000 r. w sprawie ustalenia wzoru statystycznej karty wypadku przy pracy oraz związanego z nią trybu postępowania. (Dz. U. Nr 51, poz. 612)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO I BUDOWNICTWA z dnia 14 listopada 2000 r. w sprawie wysokości opłat za czynności geodezyjne i kartograficzne oraz udzielanie informacji, a także za wykonywanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego. (Dz. U. Nr 115, poz. 1209)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 lutego 2001 r. w sprawie określenia wzoru publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie. (Dz. U. Nr 15, poz. 164)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO I BUDOWNICTWA z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków. (Dz. U. Nr 38, poz. 454)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO I BUDOWNICTWA z dnia 15 maja 2001 r. w sprawie określenia rodzajów map, materiałów fotogrametrycznych i teledetekcyjnych, stanowiących państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny, których rozpowszechnianie, rozprowadzanie oraz reprodukowanie w celu rozpowszechniania i rozprowadzania wymaga zezwolenia, oraz trybu udzielania tych zezwoleń. (Dz. U. Nr 56, poz. 588)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU REGIONALNEGO I BUDOWNICTWA z dnia 18 maja 2001 r. w sprawie materiałów geodezyjnych i kartograficznych oznaczanych klauzulą "poufne". (Dz. U. Nr 56, poz. 589)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 1 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania. (Dz. U. Nr 60, poz. 616)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie rejestracji odmian i udzielania ochrony wyłącznego prawa do odmiany oraz wytwarzania i kontroli materiału siewnego. (Dz. U. Nr 108, poz. 1184)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk podlegających ochronie (Dz. U. Nr 92, poz. 1092)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz. U. Nr 118, poz. 1263)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów. (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 listopada 2001 r. w sprawie stwierdzania kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami. (Dz. U. Nr 140, poz. 1584)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 12 listopada 2001 r. w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie. (Dz. U. Nr 138, poz. 1559)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 27 lutego 2002 r. w sprawie zezwoleń na przewożenie przez granicę państwa określonych roślin i zwierząt. (Dz. U. Nr 39, poz. 357)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 75, poz. 690)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 22 maja 2002 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa. (Dz. U. Nr 65, poz. 595)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ z dnia 11 czerwca 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 91, poz. 811)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu i magazynowaniu środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych i organiczno-mineralnych (Dz. U. Nr 99, poz. 896)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie jednorazowego odszkodowania za przedwczesny wyręb drzewostanu. (Dz. U. Nr 99, poz. 905)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i sposobu ich przedstawiania. (Dz. U. Nr 100, poz. 920; zm. Dz. U. Nr 113, poz. 1075 z 2003)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ z dnia 9 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania instrukcji szkoleniowej w zakresie zapewnienia wymogów ochrony zwierząt oraz roślin w toku szkolenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na poligonach. (Dz. U. Nr 137, poz. 1157)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych. (Dz. U. Nr 155, poz. 1298)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. (Dz. U. Nr 165, poz. 1359)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 września 2002 r. w sprawie zakresu wykroczeń, za które uprawnieni pracownicy Lasów Państwowych, pracownicy parków narodowych oraz strażnicy łowiecscy są upoważnieni do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego. (Dz. U. Nr 174, poz. 1432)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 6 listopada 2002 r. w sprawie metodyk referencyjnych badania stopnia biodegradacji substancji powierzchniowoczynnych zawartych w produktach, których stosowanie może mieć wpływ na jakość wód. (Dz. U. Nr 196, poz. 1658)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 12 listopada 2002 r. w sprawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych. (Dz. U. Nr 194, poz. 1640)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. (Dz. U. Nr 204, poz. 1728)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów. (Dz. U. Nr 220, poz. 1858)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. (Dz. U. Nr 241, poz. 2093)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 4, poz. 44)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie przeprowadzania ochronnych szczepień lisów wolno żyjących przeciwko wściekliznie (Dz. U. z 2003 r. Nr 8, poz. 100)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 14 stycznia 2003 r. w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej (Dz. U. Nr 11, poz. 123)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 17 stycznia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie (Dz. U. Nr 17, poz. 160)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47, poz. 401)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 25 lutego 2003 r. w sprawie stawek opłat za udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie oraz sposobu uiszczania opłat (Dz. U. Nr 50, poz. 435)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wzorów wniosków o wydanie świadectwa pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. Nr 86, poz. 802)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wzorów świadectw pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. Nr 86, poz. 803)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 kwietnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (Dz. U. Nr 89, poz. 841)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie określenia wzoru publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. Nr 110, poz. 1058)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. Nr 120, poz. 1133)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1588)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. Nr 168, poz. 1643)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 19 lutego 2004 roku w sprawie wysokości opłat za czynności geodezyjne i kartograficzne oraz udzielanie informacji, a także za wykonanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego (Dz. U. Nr 37 poz. 333).

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32, poz. 284)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 18 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinien spełniać leśny materiał rozmnożeniowy (Dz. U. Nr 31, poz. 272)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 8 marca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania oraz jakości materiału siewnego (Dz. U. Nr 59, poz. 565)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 marca 2004 r. w sprawie wykazu, obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego (Dz. U. Nr 67, poz. 621)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 19 kwietnia 2004 r. w sprawie wykorzystywania leśnego materiału rozmnożeniowego poza regionem jego pochodzenia (Dz. U. Nr 84, poz. 791)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinien spełniać leśny materiał podstawowy (Dz. U. Nr 100, poz. 1026)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu przeprowadzania testów leśnego materiału podstawowego (Dz. U. Nr 94, poz. 928)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez dostawców dokumentacji w zakresie obrotu leśnym materiałem rozmnożeniowym (Dz. U. Nr 94, poz. 929)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 26 kwietnia 2004 r. w sprawie podmiotów upoważnionych do przeprowadzania testów i oceny leśnego materiału podstawowego oraz badań leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. Nr 97, poz. 975)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu i trybu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego (Dz. U. Nr 126, poz. 1318)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 168, poz. 1763)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1765)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie wzoru wniosku o przyznanie płatności z tytułu realizacji przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt oraz zawartości planu tego działania (Dz. U. Nr 181, poz. 1878)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 10 grudnia 2004 r. w sprawie wzorów tablic (Dz. U. Nr 268, poz. 2665)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów (Dz. U. z 2005 r. Nr 7, poz. 55)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. Nr 45, poz. 433)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 16 marca 2005 r. w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. Nr 48, poz. 459)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz (Dz. U. Nr 61, poz. 548)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie trybu i zakresu opracowania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 61, poz. 549)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. Nr 60, poz. 533)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. Nr 94, poz. 795)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 18 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinien spełniać leśny materiał podstawowy (Dz. U. Nr 144, poz. 1212)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie wzorów wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat i sposobu przedstawiania tych informacji i danych (Dz. U. Nr 252, poz. 2128)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz. U. Nr 256, poz. 2151)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. Nr 58, poz. 405, Nr 82, poz. 573)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 283, poz. 2841)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 25 października 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu, obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego (Dz. U. Nr 201, poz. 1481)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 2 listopada 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykorzystywania leśnego materiału rozmnożeniowego poza regionem jego pochodzenia (Dz. U. Nr 206, poz. 1520)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie stwierdzania kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami (Dz. U. 2007 nr 247 poz. 1841)

Ministry Resolutions / Zarządzenia Ministra

ZARZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I BUDOWNICTWA z dnia 30 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego. (M. P. Nr 2/95)

Government statements / Oświadczenia rządowe

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 30 marca 2002 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonej w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r.

Binding international agreements / Wiążące porozumienia międzynarodowe

KONWENCJA dotycząca inspekcji pracy w przemyśle i handlu, przyjęta w Genewie dnia 11 lipca 1947 r. (Dz. U. 1997 r. Nr 72, poz.450)

KONWENCJA nr 119 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca zabezpieczenia maszyn, przyjęta w Genewie dnia 25 czerwca 1963 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 14, poz. 53)

KONWENCJA o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz.U. z 1978 r. Nr 7, poz. 24)

KONWENCJA w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez Konferencję Generalną Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury na jej siedemnastej sesji (Dziennik Ustaw z 1976 r. Nr 32, poz. 190)

KONWENCJA o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (Konwencja Waszyngtońska - CITES) z 1973 r. (Dz.U. nr 27, poz.112 i 113 z 1991 r.)

KONWENCJA o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 2, poz. 17)

KONWENCJA o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r.

PROTOKÓŁ przyjęty w Paryżu dnia 3 grudnia 1982 r. zmieniający Konwencję o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzoną w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z dnia 25 lipca 2003 r.)

KONWENCJA o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r.(Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110)

POROZUMIENIE o ochronie nietoperzy w Europie, podpisane w Londynie dnia 4 grudnia 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1112)

KONWENCJA o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r.(Dz. U. z 2002 r. Nr 184, poz. 1532)

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 31 stycznia 1996 r. w sprawie ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzonej w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 264)

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie ratyfikacji przez Rzeczpospolitą Polską Konwencji o ochronie środowiska morskogo obszaru Morza Bałtyckiego, sporządzonej w Helsinkach dnia 9 kwietnia 1992 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 347)

PROTOKÓŁ KARTAGEŃSKI sporządzony w Montrealu dnia 29 stycznia 2000 r. o bezpieczeństwie biologicznym do Konwencji o różnorodności biologicznej, (Dz. U. z 2004 r. Nr 216, poz. 2201)

OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH z dnia 31 stycznia 2000 r. o sprostowaniu błędów. (Dz. U. Nr 12, poz. 154)

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 8 maja 2002 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji o różnorodności biologicznej, sporządzonej w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. Nr 184, poz. 1533)

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE z dnia 8 lipca 2002 r. w sprawie mocy obowiązującej Konwencji o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych, sporządzonej w Helsinkach dnia 17 marca 1992 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 78, poz. 703)

KONWENCJE MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY MOP (INTERNATIONAL LABOUR ORGANISATION) Ratyfikowane przez Polskę: 2,5-19, 22-25, 27, 29, 35-40, 42, 45, 48, 62, 68,-70, 73, 74, 77-81, 87, 90-92, 95, 96, 98, 99-103, 105, 108, 111-113, 115, 116, 119, 120, 122-124, 127, 129, 133-135, 137, 138, 140-142, 144, 145, 147-149, 151, 159-161, 170, 176, 178, 181, 182.

USTAWA z dnia 26 czerwca 2008 r. o ratyfikacji Międzynarodowej Umowy w sprawie Drewna Tropikalnego z 2006 r., sporządzonej w Genewie dnia 27 stycznia 2006 r. (Dz.U.z 2008. Nr 145, poz. 913).

[ITTA]

EU Directives / Dyrektywy Unii Europejskiej

DYREKTYWA RADY 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DYREKTYWA RADY 81/854/EWG z dnia 19 października 1981 r. dostosowująca, w związku z przystąpieniem Grecji, dyrektywę 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DYREKTYWA KOMISJI 91/244/EWG z dnia 6 marca 1991 r. zmieniająca dyrektywę Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

DYREKTYWA RADY 94/24/WE z dnia 8 czerwca 1994 r. zmieniająca załącznik II do dyrektywy 74/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DYREKTYWA KOMISJI 97/49/WE z dnia 29 lipca 1997 r. zmieniająca dyrektywę Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

DYREKTYWA RADY 97/62/WE z dnia 27 października 1997 r. dostosowująca do postępu naukowo - technicznego dyrektywę 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

DYREKTYWA NR 2000/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej

Decrees and decisions of the EU and EP / Rozporządzenia i decyzje WE i PE

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 338/97z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 1808/2001 z dnia 30 sierpnia 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady dotyczące wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi

DECYZJA NR 2455/2001/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 20 listopada 2001 r. ustanawiająca wykaz priorytetowych substancji w dziedzinie polityki wodnej oraz zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 349/2003 z dnia 25 lutego 2003 r. zawieszające wprowadzanie do Wspólnoty okazów niektórych gatunków dzikiej fauny i flory

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (WE) NR 1497/2003 z dnia 18 sierpnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi

ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 2152/2003 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 17 listopada 2003 r. dotyczące monitorowania wzajemnego oddziaływania lasów i środowiska naturalnego we Wspólnocie (Forest Focus)

Lists of protected and endangeorus species / Literatura list gatunków chronionych i zagrożonych wyginięciem

Lista roślin zagrożonych w Polsce. Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z. (red.) 1992.

Polska czerwona księga roślin, Red. R. Kaźmierczakowa, K. Zarzycki, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2001

Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce, Red. Z. Głowaciński, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2001

Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. (2 części +CD-ROM. Red. Z. Głowaciński. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2002

Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce. Red. Z. Głowaciński, J. Nowacki, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2004

*** inoperative legislation deeds / **akty prawne aktualnie nieobowiązujące**

End of the checklist

Koniec listy sprawdzającej